

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра економіки і підприємництва

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Світлана ТУЛЬЧИНСЬКА

«__» _____ 20__ р.

Дипломна робота

на здобуття ступеня бакалавра

за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємництва»

спеціальності 051 «Економіка»

«Економічне обґрунтування ефективності орендних послуг

ТОВ «Технології харчування»

Виконав:

студент IV курсу, групи УЕ-02

Заболотній Дмитро Олександрович _____

Керівник:

к.пед.н., доцент

Андрусь Ольга Іванівна _____

Консультант з економіко-математичного підрозділу:

к.е.н., доцент

Кузьмінська Наталія Леонідівна _____

Рецензент:

к.е.н., доцент

_____

Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань.

Студент _____

Київ – 2024 року

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економіки і підприємництва

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність – 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Світлана ТУЛЬЧИНСЬКА

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу студенту

Заболотньому Дмитру Олександровичу

1. Тема роботи «Економічне обґрунтування ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування», керівник роботи доцент, к.п.н. Андрусь Ольга Іванівна затверджені наказом по університету від «30» травня 2024р. №2222-с.

2. Строк подання студентом роботи «10» червня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукова та навчально – методична робота, законодавчі та нормативні акти України, статут підприємства, фінансова звітність (форма №1 Баланс, форма №2 Звіт про фінансові результати) підприємства за 2021-2023 роки.

4. Зміст дипломної роботи:

Вступ

Розділ I. Теоретичні основи забезпечення ефективності підприємства в умовах ринку.

1.1. Сутність поняття «ефективності діяльності підприємства».

1.2. Показники ефективності діяльності підприємства.

1.3. Резерви підвищення ефективності діяльності підприємства.

Розділ II. Діагностика ефективності діяльності ТОВ «Технології харчування».

2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «Технології харчування».

2.2. Аналіз основних фінансово-економічних показників ТОВ «Технології харчування».

2.3. Оцінка показників ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

2.4. Кореляційно-регресійний аналіз впливу на ефективність діяльності ТОВ «Технології харчування».

Розділ III. Економічне обґрунтування напрямів зростання ефективності

орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

3.1. Напрями зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

3.2. Заходи зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

3.3. Розрахунок витрат на впровадження заходів зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

3.4. Прогнозування тенденцій зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

5. Перелік графічного матеріалу: презентація дипломної роботи.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 2, п.2.4	к.е.н., доц. Кузьмінська Н.Л.		
Нормоконтроль	к.е.н., доц. Кривда О.В.		

7. Дата видачі завдання «23» жовтня 2023 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів та питань, які мають бути розроблені відповідно до дипломної роботи	Термін виконання	Позначки керівника про виконання завдань
1	Затвердження теми науковим керівником	23.10.2023 р.	
2	1-й розділ написання д/р	30.01.2024 р.	
3	2-й розділ написання д/р	20.03.2024 р.	
4	3-й розділ написання д/р	30.04.2024 р.	
5	Попередній захист д/р	15.05. – 30.05 2024 р.	
6	Термін подання дипломної роботи на кафедру	10.06.2024 р.	
7	Захист дипломної роботи	17.06. – 30.06. 2024 р.	

Студент

_____

(підпис)

Д.О. Заболотній

(ініціали, прізвище)

Керівник роботи

_____

(підпис)

О.І. Андрусь

(ініціали, прізвище)

Анотація

Дипломна робота Заболотнього Дмитра Олександровича на тему «Економічне обґрунтування ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування», за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємництва» спеціальності 051 «Економіка».

Дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків та рекомендацій, додатків.

Робота виконана в обсязі 101 сторінки, містить 3 рисунки, 24 таблиці та 3 додатки.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності орендних послуг підприємства в сучасних економічних умовах.

Для проведення аналізу та розробки рекомендацій була виконана оцінка діяльності підприємства та його ефективності. Також був проведений аналіз кореляційно-регресійних залежностей.

В роботі запропоновані заходи щодо зменшення амортизаційних витрат на основні засоби, а також управління дебіторською заборгованістю, що дозволить знизити витратну частину, а саме собівартість реалізованої продукції, що займає головну витратну частину підприємства, що надає орендні послуги покращуючи таким чином прибуток підприємства. Це дозволить підвищити рентабельність ТОВ «Технології харчування», а також покращити якість орендних послуг через використання нових та більш ефективних основних засобів, окрім цього зменшить витрати на амортизацію, що позитивно вплине на фінансові показники підприємства.

Об'єкт дослідження – дослідження напрямів підвищення ефективності орендних послуг підприємства.

Предмет – теоретичні та практичні аспекти підвищення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

Ключові слова: ефективність, прибуток, орендні послуги, рентабельність, економіка.

Annotation

Thesis Dmytro Zabolotnii on 'Economic substantiation of the efficiency of rental services of LLC "Food Technologies", speciality 051 "Economics", educational programme "Business Economics".

The thesis consists of an introduction, 3 chapters, conclusions and recommendations, and appendices.

The work is completed in the volume of pages, contains 3 figures, 24 tables and 3 appendices.

The purpose of the work is to substantiate practical recommendations for improving the efficiency of rental services of an enterprise in the current economic environment.

The purpose of analytical research and development of proposals, the article analyses the activities of the enterprise and the performance indicators of the enterprise. A correlation and regression analysis were also carried out.

The paper proposes measures to reduce depreciation expense on fixed assets, as well as accounts receivable management, which will reduce the cost of sales, namely the cost of goods sold, which is the main cost of the enterprise providing rental services, thus improving the company's profit. This will increase the profitability of LLC 'Food Technologies', as well as improve the quality of rental services through the use of new and more efficient fixed assets, in addition to reducing depreciation costs, which will have a positive impact on the financial performance of the enterprise

The object of research is to study the directions of improving the efficiency of rental services of the enterprise.

Subject - theoretical and practical aspects of improving the efficiency of rental services of LLC 'Food Technologies'.

Keywords: efficiency, profit, rental services, profitability, economy.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ	10
1.1 Сутність поняття «ефективності діяльності підприємства».....	10
1.2 Показники ефективності діяльності підприємства	19
1.3 Резерви підвищення ефективності діяльності підприємств.....	32
Висновки до розділу 1	34
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ».....	37
2.1 Загальна характеристика діяльності ТОВ «Технології харчування».....	37
2.2. Аналіз основних фінансово-економічних показників ТОВ «Технології харчування».....	41
2.3 Оцінка показників ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».....	53
2.4. Кореляційно-регресійного аналіз впливу факторів на ефективність діяльності ТОВ «Технології харчування»	63
Висновки до розділу 2.....	67
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРЕНДНИХ ПОСЛУГ ТОВ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ».....	69
3.1 Напрями зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».....	69
3.2 Модель зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».....	71
3.3 Обґрунтування витрат на впровадження заходів зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування»	73
3.4 Прогнозування тенденцій зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування»	80
Висновки до розділу 3	81
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
ДОДАТКИ.....	94

ВСТУП

Актуальність теми дослідження ефективності орендних послуг підприємства обумовлена значним зростанням ролі оренди у сучасній економіці. Орендні послуги стають дедалі важливішими в умовах нестабільного економічного середовища під час війни, оскільки дозволяють підприємствам гнучко реагувати на зміни ринку, знижуючи фінансові ризики та оптимізуючи витрати. У зв'язку з цим, аналіз ефективності орендних послуг стає необхідним інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення стійкого розвитку підприємства. Крім того, актуальність дослідження підсилюється тим, що компанії, які надають орендні послуги, стикаються з постійною необхідністю постійного вдосконалення своїх активів та бізнес-процесів. Ефективне формування орендних послуг дозволяє збільшити рентабельність, оновлювати засоби й утримувати існуючих клієнтів, що є ключовим фактором успішності у конкурентному середовищі. Отже, економічне обґрунтування підвищення ефективності орендних послуг є важливим аспектом для планування сталого розвитку підприємства.

Ступінь розробки наукової проблеми. Проблема ефективної діяльності підприємств перебуває в полі зору багатьох вчених. Так, розв'язанню проблем забезпечення ефективності господарської практики підприємств як із позицій теоретичного осмислення, так і з точки зору використання практичного досвіду знайшли відображення в наукових працях В.Д. Базилевича, І.М. Бойчик, І.А. Бланка, А.М. Поддєрьогіна, П.В. Круша, К.В. Шелехова, О.В. Клименко. Дослідженню проблем ефективної операційної діяльності підприємств присвячено праці С.Ф. Голова, І.В. Макалюк, В.П. Мартиненка, Н.М. Ткаченко.

Проблеми ефективної організації діяльності підприємств харчової промисловості розкрито в наукових дослідженнях П.П. Борщевського, Л.В. Дейнеко, Д.Ф. Крисанова, П.В. Осіпова, В.В. Прядка, Л.Г. Чернюка.

Однак, незважаючи на значну кількість наукових праць, потребують подальшого розв'язання проблеми підвищення ефективності орендних послуг

підприємства харчової промисловості. Потреба розроблення практичного комплексного підходу до підвищення ефективності орендних послуг підприємств харчової промисловості визначила актуальність досліджуваної проблеми. А недостатність практичних розробок із зазначеної проблеми визначають необхідність обґрунтування заходів підвищення ефективності орендних послуг підприємств харчової промисловості.

Зв'язок роботи з науково дослідними темами. Дипломна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри економіки і підприємництва Національного технічного університету України «Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського» за темою: «Економічне обґрунтування ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування», у межах якої автор особисто обґрунтував теоретичні засади підвищення ефективності орендних послуг для підприємств харчової промисловості та розробив практичні рекомендації з метою досягнення визначених цілей.

Метою дослідження є обґрунтування напрямів підвищення ефективності орендних послуг підприємств харчової промисловості ТОВ «Технології харчування».

Для досягнення мети були визначені та послідовно розв'язувалися такі **завдання:**

- обґрунтовано теоретичні основи підвищення ефективності підприємства в умовах ринку.
- проаналізовано показники та резерви підвищення ефективності діяльності підприємства.
- здійснена загальна характеристика діяльності ТОВ «Технології харчування».
- проаналізовано основні фінансово-економічні показники ТОВ «Технології харчування».
- розраховано показники ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування» та здійснена їх оцінка.
- виявлено значущі фактори впливу на ефективність орендних послуг ТОВ

«Технології харчування» на основі кореляційно-регресійного аналізу.

– обґрунтовано напрями зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування».

– розглянуто та визначено оптимальні напрямки підвищення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування»;

– визначена економічна ефективність від впровадження запропонованих заходів на ТОВ «Технології харчування»;

Об’єкт дослідження – процес обґрунтування ефективності орендних послуг підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні підходи щодо підвищення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології Харчування».

Методи дослідження. В ході дослідження для досягнення поставлених цілей та вирішення завдань дипломної роботи використовувались загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. До загальнонаукових методів належать методи аналізу та синтезу, групування та систематизації. Емпіричні методи застосовувались для збирання первинної інформації про орендні послуги ТОВ «Технології Харчування». Економіко-статистичні методи використовувались для обробки результатів дослідження ефективності орендних послуг підприємства. В аналізі господарської діяльності застосовувались статистичні методи дослідження числових даних: вертикальний (структура показників) та горизонтальний (динаміка показників) аналіз.

Практичне значення. Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці та обґрунтуванні заходів щодо підвищення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології Харчування».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ

1.1 Сутність поняття «ефективності діяльності підприємства»

Сучасні підприємства щодня стикаються з викликами та ринковою конкуренцією, що вимагає від них постійного вдосконалення своєї діяльності. Важливою категорією менеджменту є ефективність підприємства, яка визначає його успіх та стійкість на економічному ринку. Суть цього поняття полягає в поліпшенні використання ресурсів, максимізації прибутку та забезпеченні сталого розвитку.

Ефективність бізнесу можна визначити як здатність досягати стратегічних цілей з мінімальними витратами ресурсів. Це включає в себе оптимізацію виробничих процесів, ефективне використання людських ресурсів, інноваційні підходи до продуктів і продажів. По суті, ефективність діяльності підприємства - це комплексний показник, який враховує не лише економічні аспекти, а й соціальну відповідальність та екологічну стійкість.

Завдяки аналізу ефективності підприємства можуть виявляти і вирішувати проблеми та впроваджувати нові управлінські практики, щоб адаптуватися до мінливого ринкового середовища.

Тож передусім потрібно визначити поняття ефективності.

Згідно зі словником термінів та основних положень ДСТУ ISO 9000:2015, ефективність – це співвідношення між досягнутим результатом й витраченими ресурсами. Наведене в ДСТУ ISO 9000:2015 поняття визначає ефективність як відношення результатів до витрачених ресурсів, що підкреслює важливість оптимізації використання ресурсів для досягнення певного результату. Його перевага полягає в тому, що воно підкреслює стандартизований і системний підхід [7, с. 16].

Відповідно до рекомендацій щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України, ефективність визначається як

співвідношення між досягнутим результатом або ж ефектом і величиною фактора або ресурсу, який був використаний для досягнення цього результату [43]

У рекомендаціях щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України поняття «ефективності» визначається доволі схожим чином, як на ДСТУ ISO 9000:2015, адже вони також формулюють лексему ефективності, як співвідношення між результатом й витраченими ресурсами на досягнення цього результату, але вбачають під результатом ефект від діяльності, а під ресурсом фактор, який використаний для здобуття цього результату.

В економічному словнику Й.С. Завадського, Т.В. Осовської, та О.О. Юшкевича термін «ефективність» має декілька визначень. По-перше, ефективність – це співвідношення між досягнутим результатом виробничої діяльності підприємства та використаними для їх отримання матеріальними, фінансовими та трудовими ресурсами або ж витратами, по-друге, ефективність в економіці та менеджменті визначається як максимізація результату при мінімізації витрат. В контексті виробництва продовольства це значить випуск максимальної кількості товарів з найменшими витратами ресурсів, таких як праця, земля, управлінські ресурси та капітал.. Це дозволяє контролювати витрати, отримувати достатній прибуток і встановлювати таку продажну ціну, яка забезпечує нормальний рівень збуту продукції в умовах жорсткої цінової конкуренції. За Р. Емерсон, висока продуктивність досягається лише тоді, коли «потрібна річ зроблена належним чином, потрібною людиною, в потрібному місці і в потрібний час», та третє визначення поняття ефективність акцентує увагу на здатності правильно обирати мету або ж ціль, на якій зосереджуватиметься енергія організації [11, с. 89-111].

Запропонований Й.С. Завадським, Т.В. Осовською та О.О. Юшкевичем комплекс визначень спершу визначає ефективність, як співвідношення між результатом виробничої діяльності компанії та витратами ресурсів у вигляді матеріальних, трудових і фінансових затрат, тобто конкретизуючи, які саме ресурси витрачаються для досягнення результату підприємством. В другому визначенні вводяться поняття максимізації результату при мінімальних витратах.

Тож можна зробити висновок, що друге поняття водить поняття оптимізації, адже саме при ній будуть мінімальні витрати з максимальним результатом, саме коли «випуск якомога більшої кількості товарів із найменшими витратами землі, праці, капіталу й управлінських ресурсів». Третє ж визначення підкреслює важливість правильної постановки цілей. Ефективність розглядається як здатність обирати та зосереджувати енергію організації на досягненні конкретних цілей. Важливо підкреслити, що правильно обрані цілі сприяють більш ефективній діяльності. Загалом, ці визначення є взаємодоповнюючими, оскільки вони підкреслюють різні аспекти ефективності, такі як оптимізація використання ресурсів, максимізація результатів при мінімальних витратах і правильне визначення цілей для ефективної роботи організації.

С.М. Пилипенко, узагальнюючи думки таких авторів, як Д. Рікардо, Г. Емерсон, В. Петті, Ф. Кене та С.В. Мочерного, узагальнив поняття ефективність, як співвідношення ефекту або ж результату до витрат (ресурсів), які витрачені задля отримання ефекту. В аналізі автор визначив поняття результат, як «ефект» від ефективності, тобто «ефектом від ефективності є результат підприємства до витрат або ресурсів, які були витрачені на отримання цього результату». Окрім цього він окремо розділив поняття витрати та ресурси, тобто окрім ресурсів, які витрачаються на досягнення результату, С.М. Пилипенко ввів ще й витрати підприємства, як фактор визначення ефективності господарської діяльності [34, с. 453].

Ефективність, на думку В.М. Марченко та О.В. Місяйло, є комплексною категорією, яка відображає результативність у вигляді показників стану підприємства та його динаміку розвитку. Водночас, наголошують дослідники, ефективність має як виробничу, так і соціальну сторони, що взаємодоповнюють одна одну і не можуть бути досягнуті одна без одної. Дані визначення вказують на два різних підходи до цього поняття. Перше визначення відображає ефективність як узагальнюючу категорію, основною характеристикою якої є результативність як індикатор стану та динаміки розвитку підприємства, акцентуючи увагу на тому, що ефективність уособлює досягнення певних

результатів і використання ресурсів з максимальною продуктивністю. Отже, така дефініція відображає більш економічний підхід розуміння ефективності, де головним фокусом є продуктивність використання ресурсів для досягнення поставлених цілей та показників результативності. Водночас виробниче та соціальне визначення охоплює не лише економічні аспекти, але й соціальні, серед яких задоволення потреб споживачів, забезпечення якісних умов праці для працівників, збереження навколишнього середовища тощо. Таким чином, дослідники акцентують увагу на комплексний підхід до розуміння ефективності, де важливим є не тільки економічна результативність, але й соціальний аспект [30, с. 247].

В аналізі поняття ефективності, С. О. Тульчинська, О. В. Кривда та О. О. Кожемяченко виділяють три підходи. Перший підхід передбачає об'єднання узагальнюючих показників ефективності та показників ефективності використання ресурсів. Другий підхід уособлює ефективність господарської діяльності з огляду ефективності використання виробничих фондів (основних фондів, трудових ресурсів, оборотних фондів тощо). В третьому підході ефективність є розглядається через сукупність виробничих факторів впливу на операційну діяльність підприємства [48, с. 23-28].

Запропоновані визначення ефективності діяльності допомагають у розумінні різноманітних аспектів цього поняття. Перший підхід надає загальну картину успішності підприємства та його здатності ефективно використовувати доступні ресурси для досягнення стратегічних цілей. Ці показники можуть допомогти керівництву в прийнятті рішень щодо оптимізації використання ресурсів та збільшення прибутковості. У другому підході пропонуються показники, які дозволяють оцінити ефективність використання конкретних виробничих ресурсів і фондів, таких як працівники, обладнання, сировина тощо. Вони можуть вказати на проблемні аспекти виробництва та служити базою для подальшого удосконалення процесів. Третій підхід вказує на ключові аспекти, які можуть вплинути на результативність операційної діяльності, такі як технологічність виробництва, якість управління, ринкові умови тощо.

А. Ю. Погребняк, С. О. Тульчинська та Т. О. Крашевська зазначають, що ефективність – одна з найскладніших категорій, яка слугує основою для розробки кількісних критеріїв цінності прийнятих рішень, а також використовується для створення функціональних, системних та матеріально-структурних характеристик діяльності підприємства. У визначенні вказується на те, що ефективність є основою для побудови кількісних критеріїв цінності прийнятих рішень та зазначається, що ефективність використовується для формування матеріально-структурних, функціональних і системних характеристик господарської діяльності. Це означає, що ефективність впливає на різноманітні аспекти діяльності підприємства, включаючи його організаційну структуру, функціонування та системні взаємозв'язки та виступає як основний критерій для оцінки різних альтернатив та вибору оптимального рішення [49, с. 91].

Таким чином, ефективність можна вважати комплексним поняттям, яке охоплює не лише досягнення певного результату, але й оптимальне використання ресурсів для досягнення цього результату та правильне визначення цілей для ефективної роботи організації. Кожне з цих визначень є доволі синонімічними, але найбільш широко і в різних аспектах описали поняття ефективність Й. С. Завадський, Т. В. Осовська та О. О. Юшкевич, оскільки вони окрім визначення поняття ефективність, як співвідношення між досягнутим результатом й витраченими на досягнення цього результату ресурсами, ввели такий необхідний фактор, як оптимізація підприємства, а саме: поняття максимізації результату при мінімальних витратах, а також розглядають поняття «ефективність», як правильну постановку цілей, на якій організація повинна зосередити свою енергію для ефективної виробничо-господарської діяльності [11, с. 89-111].

Від аналізу дефініцій поняття «ефективність» можна перейти до такого поняття, як «економічна ефективність».

В.Г. Андрійчук визначає поняття «економічна ефективність», як співвідношення між результатами виробничої діяльності, а саме матеріальними послугами та продукцією, з одного боку, та засобів виробництва і витратами праці, з іншого боку. Автор зазначає, що ефективність діяльності підприємства

залежить від співвідношення між результатами виробництва та матеріальними послугами, з одного боку, і між витратами праці та засобів виробництва - з іншого. Це, знову ж таки, підкреслює важливість оптимального використання ресурсів для досягнення позитивних результатів, як було і з визначенням терміну «ефективності», що були наведені вище [2, с. 259].

О. В. Шнипко лексему «економічна ефективність» визначив, як поєднання ресурсів, яке дозволяє досягти максимального виробництва товарів при мінімальних витратах. Дослідник розглядає аспект мінімізації витрат і визначає економічну ефективність як комбінацію ресурсів, яка забезпечує максимальний випуск товарів за найнижчих витрат. Це також підкреслює важливість ефективного управління ресурсами та оптимізації витрат для досягнення ефективності [56, с. 25].

А. Г. Загородній та Г. Л. Вознюк характеризують поняття економічна ефективність, як результативність економічної виробничо-господарської діяльності, вжитих заходів та реалізації економічних програм, що визначається співвідношенням отриманого економічного результату або ж ефекту до витрат ресурсів, які забезпечили досягнення цього результату. Визначення даних економістів розглядає ефективність економічної діяльності, як економічні програми та заходи, що відображаються у відношенні економічного ефекту до витрат ресурсів. Тобто вони економічну ефективність розуміють, як економічну програму або ж певні заходи, що були створенні для оптимізації витрат та збільшення ефекту [12, с. 584].

Отже, аналіз дефініцій поняття економічної ефективності доводить загальні зв'язки в їх сутності. Так, ефективність господарської діяльності підприємства полягає в успішному використанні ресурсів для досягнення найкращих можливих результатів, за рахунок кількісних показників, а також взаємодії з соціальними аспектами та індивідуальними прагненнями кожної людини. Проте економічна ефективність діяльності підприємства це – співвідношення максимальних результатів діяльності підприємства до мінімальних виробничих витрат:

$$\text{Економічна ефективність} = \frac{\text{Результати (ефект)}_{(\text{макс})}}{\text{Витрати (мін)}} \times 100\%. \quad (1.1)$$

Таким чином, ефективність як комплексне поняття охоплює не лише досягнення певного результату, але й оптимальне використання ресурсів для досягнення цього результату та правильне визначення цілей для ефективної роботи організації.

Окрім аналізу понять «ефективність» та «економічна ефективність» варто проаналізувати таке поняття, як «ефект».

В аналізі поняття «ефект» А.Ю. Погребняк, С.О. Тульчинська та Т.О. Крашевська наводять вісім його тлумачень. Перше визначення надано з великого тлумачного словника української мови і виглядає таким чином: ефект є результатом або наслідком певних сил, дій, чи заходів. В. Петті та Ф. Кене наголошували, що є корисним результатом управлінської діяльності. Водночас, Д. Рікардо визначає ефект, як перевищення результату над витратами. Ефектом за визначенням Г. Емерсона, є досягнення мети. Під економічним ефектом О.О. Шеремета вбачає корисний результат економічної діяльності. Разом із тим, А.І. Ковальова описує економічний ефект, як абсолютну економію у вигляді зменшення собівартості або збільшення прибутку, отриману від впровадження певної конструкції машини за деякий період, а П.А. Орлова описує явище ефекту, як абсолютне перевищення результатів над витратами [49, с. 91].

Визначення поняття «ефект» в різних джерелах статті А. Ю. Погребняк, С. О. Тульчинської та Т. О. Крашевської можуть бути розглянуті з різних точок зору. Перше визначення, яке взято з тлумачного словника, стверджує, що ефект – це результат, який виникає внаслідок дії певних причин, заходів або сил, не передбачаючи ніякого результату, які ці сили дають. Визначення, запропоноване В. Петті та Ф. Кене, зорієнтоване на управлінську діяльність і визначає ефект як корисний результат цієї діяльності. Визначення, від Д. Рікардо, підкреслює поняття перевищення результату над витратами, що може бути важливим аспектом в контексті ефективності. Визначення Г. Емерсона орієнтується на досягнення мети як основний аспект ефекту. Визначення, подане О. О. Шереметом звертає увагу на економічний аспект ефекту, що відображає

перевищення результату над витратами та корисний результат економічної діяльності. Визначення, від А.І.Ковальова, концентрується на конкретних економічних показниках, таких як зниження собівартості та приріст прибутку. Останнє визначення, П.А.Орлова, також звертає увагу на перевищення результатів над витратами, вкладаючи акцент на абсолютність цього поняття. Враховуючи ці визначення, можна визначити, що ефект може бути розглянутий як корисний результат управлінської діяльності, перевищення результату над витратами або досягнення певної мети[49, с. 91].

За А. В.Черепом та Є. В.Стрільцем, залежно від мети оцінки ефективності, результат може бути оцінений за різними показниками, які відображають як проміжні, так і кінцеві результати. Наприклад, економічний ефект можна виміряти за такими показниками:

- обсяг прибутку (чистий або балансовий);
  - заощадження різних видів ресурсів у натуральному або вартісному вираженні;
  - зниження собівартості (особливо для виробництв, що зазнають збитків)
- [49, с. 91].

Дослідники виділяють термін «локальний ефект», який використовується для опису ефекту на рівні підприємства, на відміну від «народногосподарського ефекту», який характеризує економіку країни в цілому, охоплюючи сфери виробництва і споживання. Також вони відрізили одноразовий і мультиплікаційний ефекти. Одноразовий ефект виникає один раз і не повторюється в майбутньому. Мультиплікативний ефект демонструє, що оптимальне використання ресурсів на одному господарстві сприяє зростанню ефективності на інших господарств, які з ним взаємодіють. Дослідники заглибились у визначення терміну ефект, та знайшли, що лексема походить від латинського слова "effectus", визначає результат або наслідок певних причин або дій. Цей результат може бути вимірянний у матеріальному, соціальному або фінансовому вираженні. Наприклад, ефект може бути визначений, як обсяг додатково виробленої або спожитої продукції (кубічних або квадратних метрах,

штуках або тонах, тощо), показниками поліпшення здоров'я населення (такими як зниження рівня захворюваності або смертності, зменшення виробничого травматизму, збільшення середньої тривалості життя) тощо.

Хоча саме визначення результату і ефекту мають багато спільних рис (де ефект є певною формою результату), в економічній практиці іноді потрібно розрізняти ці терміни. У цьому контексті під поняттям «економічний результат» зазвичай мається на увазі загальний (брутто) результат, такий як виручка або дохід, тоді як «економічний ефект» визначає чистий (Нетто) результат, такий як прибуток [53].

Таким чином, в параграфі проаналізовано зміст поняття «ефективність», «економічна ефективність» та «ефект» у категорії господарської практики підприємства. У визначенні лексеми «ефективність» взято за основу, декілька визначень, які найбільш широко та повно його описують: співвідношення між досягнутим результатом й витраченими на досягнення цього результату ресурсами, а також оптимізація підприємства, що включає в себе: поняття максимізації результату при мінімальних витратах, окрім цього ефективність може включати в себе правильну постановку цілей, на якій організація повинна зосередити свою енергію для ефективної виробничо-господарської діяльності. У поняття «ефективність господарської діяльності» найголовнішим було визначено, що вона полягає в успішному використанні ресурсів для досягнення найкращих можливих результатів, за рахунок кількісних показників, а також взаємодії з соціальними аспектами та індивідуальними прагненнями кожної людини. А також економічна ефективність діяльності підприємства це – співвідношення максимальних результатів діяльності підприємства до мінімальних виробничих витрат. Щодо ефекту, то можна визначити, що він може бути розглянутий як корисний результат управлінської діяльності, перевищення результату над витратами або досягнення певної мети. Важливо також зазначити, що економічний ефект можна виміряти з такими показниками, як: обсяг прибутку (чистий або балансовий), заощадження різних видів ресурсів у натуральному або вартісному вираженні та зниження собівартості (особливо для

виробництв, що зазнають збитків). Також можна визначити масштаб ефекту, він може бути, як локальний, на рівні підприємства, так і народногосподарський, характеризуючи економіку країни в цілому. Також можна вирізнити одноразовий та мультиплікаційний ефекти, які виникають один раз і не повторюється в майбутньому та ефективне використання ресурсів на одному підприємстві призводить до підвищення ефективності на інших, пов'язаних з ним відповідно.

1.2 Показники ефективності діяльності підприємства

У ринковій економіці існують різні форми прояву економічної ефективності. Технічні та економічні аспекти ефективності відображають розвиток основних факторів виробництва та результативність їх використання. Соціальна ефективність демонструє вирішення конкретних соціальних завдань, таких як поліпшення умов праці та охорона навколишнього середовища. Зазвичай соціальні результати пов'язані з економічними, так як розвиток матеріального виробництва є основою прогресу. У ринкових умовах кожне підприємство, будучи виробником, може використовувати любі оцінки ефективності розвитку свого виробництва в межах встановлених державою податкових зобов'язань та соціальних обмежень.

Ключовим завданням у сфері підвищення економічної ефективності виробництва є досягнення істотного збільшення обсягу випуску продукції на одиницю витрачених ресурсів (трудових, матеріальних, фінансових). Це, зрештою, веде до зростання продуктивності праці, яка слугує головним критерієм оцінки ефективності виробництва.

Вміння об'єктивно визначати ефективність роботи підприємства є однією з найважливіших складових системи управління виробництвом.

Виділяють три системи показників ефективності діяльності підприємства: *Перша система* ґрунтується на кінцевих результатах господарювання підприємства. Ця система включає такі показники, як чистий прибуток, прибуток до оподаткування, оподатковуваний прибуток, собівартість, обсяг виробництва,

виручка від реалізації, термін окупності інвестицій, якість продукції, рівень рентабельності, рентабельність інвестицій, тощо. *Друга система* ґрунтується на результативності, ефективності роботи та якості виробництва. Вона включає такі показники, як темпи зростання продуктивності та заробітної плати, ефективність використання робочого часу, чисельність працівників, продуктивність праці, втрати часу на роботу, складність виробництва, відсоток витрат на оплату праці у вартості виробництва, рівень браку та інші показники. *Третя система* заснована на способах і формах взаємодії з персоналом, ця система включає різноманітні показники, такі як рівень кваліфікації працівників, плинність кадрів, дотримання трудової дисципліни, структура професійної кваліфікації, співвідношення між виробничим та адміністративно-управлінським персоналом, соціальний склад персоналу, рівномірність робочого навантаження, витрати на управління, витрати на одного працівника, привабливість праці, соціально-психологічний клімат в колективі та інші аспекти.

Отже, система показників ефективності господарської діяльності повинна відповідати таким вимогам:

- відображати витрати всіх видів ресурсів, що використовуються на підприємстві, що дозволяє оцінити, наскільки раціонально використовуються наявні ресурси, та виявити потенційні шляхи їх економії;
- створювати передумови для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва.;
- стимулювати використання всіх резервів, наявних на підприємстві;
- забезпечувати інформацією стосовно ефективності виробництва всі ланки управлінської ієрархії, що дозволить керівництву підприємства приймати обґрунтовані рішення щодо розвитку та вдосконалення виробничого процесу;
- виконувати критеріальну функцію для оцінки роботи керівництва та підрозділів підприємства.

Показниками ефективності використання основних засобів, на думку А. В. Шегди є:

- фондоддача;

- рентабельність основних засобів;
- фондомісткість;
- коефіцієнт змінності обладнання;
- коефіцієнт інтенсивного використання обладнання [55, с. 54].

Для кращого розуміння кожного показника варто надати його дефініцію та формулу за якою він розраховується.

За В. С. Білецьким, *фондовіддача* – це показник, що вимірює ефективності використання основних засобів та визначається як відношення вартості виробленої продукції за рік до вартості основних виробничих фондів. Цей показник вказує на виробничий обсяг продукції, отриманий на одну гривню на основні фонди протягом певного періоду [27, с. 449].

Формула фондовіддачі визначається, як:

$$\Phi В = \frac{ВП}{ОЗ}, \quad (1.2)$$

де ВП – обсяг реалізованої продукції за рік;

ОЗ – середньорічна вартість основних засобів [23, с. 4].

Фондомісткість виробництва охарактеризується наявністю основних засобів для виробництва одиниці продукції або виконання одиниці роботи. Це виражається в співвідношенні вартості основних засобів підприємства до загальної вартості продукції, виготовленої протягом року [27, с. 450].

Формула фондомісткості визначається, як:

$$\Phi М = \frac{\overline{ОЗ}}{ВП}. \quad (1.3)$$

Рентабельність визначається, як співвідношення між балансовим прибутком та середньорічною вартістю виробничих фондів за їхньою початковою оцінкою [28, с. 467].

Формула рентабельності визначається, як:

$$Р\Phi = \frac{\Pi}{\overline{ОЗ}}, \quad (1.4)$$

де П – прибуток, одержаний за певний період;

Коефіцієнт інтенсивного використання обладнання вимірюється, як співвідношення між фактичною продуктивністю основного обладнання та його нормативною продуктивністю [15, с. 321].

Формула коефіцієнту інтенсивного використання обладнання визначається, як:

$$K_{\text{інт}} = \frac{\text{ВП}}{P_{\text{обл}}}, \quad (1.5)$$

де $P_{\text{обл}}$ – виробнича потужність обладнання у відповідних показниках.

Коефіцієнт змінності обладнання визначається, як співвідношення між загальною кількістю відпрацьованих змін машинного обладнання протягом доби та кількістю установленого обладнання [5].

Формула за якою визначається коефіцієнт змінності обладнання:

$$K_3 = \frac{K_{\text{ст.зм.}}}{n}, \quad (1.6)$$

де $K_{\text{ст.зм.}}$ –кількість відпрацьованих верстато-змін;

n – кількість одиниць обладнання.

Серед показників ефективності використання оборотних коштів А. В. Шегда виділяє такі:

- коефіцієнт оборотності;
- коефіцієнт завантаження;
- рентабельність оборотних коштів;
- тривалість обороту [55, с. 57].

За С. Ю. Кулаковою *коефіцієнт оборотності* визначається, як співвідношення вартості проданої продукції за поточними оптовими цінами протягом певного періоду часу до середнього залишку оборотних коштів за той же період [22].

Даний показник визначається, як:

$$K_{\text{об}} = \frac{\text{ВП}}{\overline{\text{ОК}}}, \quad (1.7)$$

де $\overline{\text{ОК}}$ – середні залишки оборотних коштів.

С.Ю. Кулакова також зазначає, що коефіцієнт завантаження є оберненим відносно коефіцієнта оборотності та визначається, як показник, що вказує, на

кількість грошових одиниць оборотних коштів, які припадають на кожну одиницю реалізованої продукції [22].

Формула за якою визначається коефіцієнт завантаження виглядає таким чином:

$$K_{\text{зав}} = \frac{\overline{\text{ОК}}}{\text{ВП}} \quad (1.8)$$

Тривалість одного обороту в днях або ж швидкість обороту оборотних коштів визначається, як співвідношення між кількістю днів у розрахунковому періоді (90 днів для кварталу, 360 днів для року) та коефіцієнтом оборотності за цей же період [22].

$$T_{\text{об}} = \frac{D}{K_{\text{об}}}, \quad (1.9)$$

де D – кількість днів у періоді;

$K_{\text{об}}$ – коефіцієнт оборотності.

Рентабельністю оборотних коштів визначається, як співвідношення прибутку компанії до суми оборотних коштів [22].

Визначається за формулою:

$$P_{\text{ф}} = \frac{\text{П}}{\overline{\text{ОК}}}, \quad (1.10)$$

де D – кількість днів у періоді.

Т.О. Фролова виділяла саме такі показники трудових ресурсів або ж використання праці:

- трудомісткість продукції;
- продуктивність праці;
- зарплатомісткість продукції;
- фондоозброєність [50, с. 212].

В.С. Білецький зауважує, що *продуктивність праці* визначається, як продуктивність господарсько-виробничої діяльності людини та кількість продукції, яку вона виробляє за певний період часу [28, с. 414].

Визначається продуктивність праці за даною формулою:

$$\text{ПП} = \frac{\text{ВП}}{\text{ЖП}}, \quad (1.11)$$

де ЖП – витрати живої праці, що відображається кількістю відпрацьованих людино-годин.

Трудомісткість продукції виражає витрати робочого часу на виробництво одиниці або ж усього обсягу виготовленої продукції [57].

$$ТП = \frac{ЖП}{ВП} . \quad (1.12)$$

Фондоозброєність визначається, як вартість капіталовкладень, що припадає на кожного працівника в контексті придбання основних виробничих засобів. Фондоозброєність обчислюється як середньорічна вартість діючих основних засобів розділену на середню кількість працівників, зайнятих у виробництві, протягом робочої зміни. І визначається фондоозброєність за формулою [27, с. 450]:

$$\Phi_o = \frac{\overline{03}}{СЧП} , \quad (1.13)$$

де СЧП – середньооблікова чисельність працівників за певний період.

Зарплатомісткість продукції відображає суму, яка витрачається на оплату праці і входить до загальної суми витрат на виробництво або ж реалізацію одиниці продукції [15, с. 354].

Формула для визначення зарплатомісткості виглядає таким чином:

$$З_m = \frac{\Phi_{оп}}{ВП} , \quad (1.14)$$

де $\Phi_{оп}$ – фонд оплати праці.

Існують такі показники ефективності використання капітальних вкладень, як:

- термін окупності капітальних вкладень;
- коефіцієнт ефективності використання капітальних вкладень;
- зведені витрати.

За Ф. В. Горбонос *коефіцієнт ефективності використання капітальних вкладень* визначається, як співвідношення зростання, що відбулося протягом останніх п'яти років, до суми капітальних інвестицій, які призвели до цього зростання в кожній конкретній галузі [4, с. 216].

Визначається коефіцієнт ефективності використання капітальних вкладень за формулою:

$$E_p = \frac{\Delta\Pi}{KB}, \quad (1.15)$$

де $\Delta\Pi$ – щорічний приріст прибутку від здійснення капітальних вкладень;
 KB – сума капітальних вкладень.

Згідно законодавства, *термін окупності капітальних вкладень* – це період часу від початкового моменту до моменту, коли відбувається повернення вкладеного капіталу, що є першим етапом у розрахунковому періоді. Після цього моменту поточний чистий грошовий потік стає позитивним і залишається таким в подальшому [42].

Термін окупності капітальних вкладень можна визначити за даною формулою:

$$T_{ок} = \frac{KB}{\Delta\Pi}. \quad (1.16)$$

За О.С Іваніловим *зведені витрати*, обчислюється, як сума поточних витрат на одиницю продукції у відповідному варіанті, помножена на нормативний коефіцієнт ефективності і розділена на питомі (на одиницю продукції) капіталовкладення за тим самим варіантом. Вважається найкращим той варіант, у якого зведені витрати є мінімальними [13, с. 569].

Зведені витрати визначаються за формулою:

$$z_i = C_i + E_n \times K_i \rightarrow \min, \quad (1.17)$$

де C_i – сума поточних витрат на одиницю продукції за певним варіантом;
 E_n – нормативний коефіцієнт ефективності;
 K_i – капітальні вкладення за тим самим варіантом.

Отже, узагальнюючими показниками ефективності діяльності підприємства, як:

- рентабельність продукції;
- норма прибутковості;
- коефіцієнт ефективності застосовуваних ресурсів.

Норма прибутковості обчислюється як чистий прибуток, отриманий на кожну одиницю інвестиційних вкладень, і розраховується за допомогою формули [52, с. 102].

Даний показник визначається за формулою:

$$H_{\text{пр}} = \frac{\Pi}{\overline{OЗ} + \overline{OK}}, \quad (1.18)$$

де $\overline{OЗ}$ – середньорічна вартість основних засобів;

$\overline{OK}$ – середні залишки оборотних коштів.

Рентабельність продукції є показником, що характеризує ефективність використання коштів у виробництві продукції та обчислюється за формулою [23, с.5]:

$$P_{\text{прод}} = \frac{\Pi}{C}, \quad (1.19)$$

де C – собівартість продукції;

Як зазначав Ю. О. Літковець, *коефіцієнтом ефективності застосовуваних ресурсів* називається показник, який має на меті вказувати на той рівень, на якому використовуються наявні ресурси, такі як людська праця, матеріали та засоби виробництва [24]. Водночас Ю.Г Левченко даний показник характеризує рівнем поточних витрат на виробництво продукції [23, с. 5].

Даний показник визначається за формулою:

$$K_{\text{ер}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{Ч}_{\text{пр}} + (\overline{OЗ} + \overline{OK})K}, \quad (1.20)$$

де ЧП – це чиста продукція в порівнянних цінах за рік;

$\text{Ч}_{\text{пр}}$ – витрати ресурсів, що відображені чисельністю працівників.

Останньою групою показників що оцінюють рівень ефективності діяльності підприємства – це *показники рентабельності*, а саме:

- рентабельність активів;
- рентабельність власного капіталу;
- рентабельність акціонерного капіталу;
- рентабельність продукції;
- чиста рентабельність продукції;
- рентабельність конкретного виду продукції;

- рентабельність продажу продукції або обороту;
- рентабельність операційної діяльності;
- валова рентабельність основної діяльності;
- рентабельність господарської діяльності;
- рентабельність звичайної діяльності [23, с.7].

Г.Г. Кірейцев зазначає, що *рентабельність активів* визначається як співвідношення прибутку до середньорічної вартості всіх активів, що вказує, скільки припадає на одну гривню активів, що характеризується ефективністю управління компанії [18, с. 391].

Визначається даний показник за такими формулами:

$$P_{\text{акт}} = \frac{П_3}{СА} \quad (1.21)$$

де $П_3$ – загальний прибуток підприємства за рік (весь прибуток, одержаний від усіх видів діяльності, до його оподаткування та розподілу;

$СА$ – середньорічна вартість активів.

$$P_{\text{акт}} = \frac{П_ч}{СА} \quad (1.22)$$

де $П_ч$ – чистий прибуток підприємства за рік.

Рентабельність власного капіталу ж визначається як співвідношення між прибутком, який отримує підприємство, та середньорічною вартістю його власного капіталу. Це вказує на те, скільки грошей припадає на кожну одиницю капіталу, який належить власникам підприємства [18, с. 401].

Формули за якими визначається рентабельність власного капіталу мають такий вигляд:

$$P_{\text{вк}} = \frac{П_ч}{К_в} \times 100\% \quad (1.23)$$

де $К_в$ – власний капітал підприємства.

Рентабельність акціонерного капіталу вказує на максимальну величину дивідендів на акцію [46, с. 169].

$$P_{\text{ак}} = \frac{П_ч}{К_{\text{ст}}} \times 100\% \quad (1.24)$$

де $К_{\text{ст}}$ – статутний капітал підприємства.

Рентабельність продукції визначається як співвідношення прибутку від збутової діяльності до собівартості робіт, послуг та продукції. Він показує, скільки прибутку залучило підприємство за кожну одиницю витрат [18, с.165]:

$$R_{\text{пр}}^{\text{заг}} = \frac{\Pi_3}{\text{BC} + \text{BA} + \text{BЗ}} \times 100\% \quad (1.25)$$

де $R_{\text{пр}}^{\text{заг}}$ – загальна рентабельність продукції, %;

Π_3 – загальний прибуток підприємства за рік;

BC – виробнича собівартість продукції;

BA – адміністративні витрати;

BЗ - витрати на збут продукції.

$$R_{\text{пр}}^{\text{заг}} = \frac{\Pi_3}{\text{BB}_3} \times 100\% \quad (1.26)$$

де BB_3 – витрати на виробництво та збут продукції.

Чиста рентабельність продукції розраховується як співвідношення чистого прибутку компанії на собівартість продукції [18, с. 392].

Чиста рентабельність продукції визначається за формулами:

$$R_{\text{пр}}^{\text{ч}} = \frac{\Pi_{\text{ч}}}{\text{BC} + \text{BA} + \text{BЗ}} \times 100\% \quad (1.27)$$

де $R_{\text{пр}}^{\text{ч}}$ – чиста рентабельність продукції, %;

$\Pi_{\text{ч}}$ – чистий прибуток підприємства за рік.

$$R_{\text{пр}}^{\text{ч}} = \frac{\Pi_{\text{ч}}}{\text{BB}_3} \times 100\% \quad (1.28)$$

Рентабельність конкретного виду продукції розраховується як відношення валового прибутку певного виду продукції до обсягу реалізованої продукції або ж валовий прибуток конкретного виду продукції до собівартості на певний вид продукції і визначається за формулою:

$$R_i = \frac{B_i - (\text{BC}_i + \text{BA}_i + \text{BЗ}_i)}{\text{BC}_i + \text{BA}_i + \text{BЗ}_i} \times 100\% \quad (1.29)$$

де R_i – рентабельність конкретного виду продукції, %;

B_i – виручка від реалізації і-го виду продукції;

BC_i – виробнича собівартість продукції конкретного виду продукції;

BA_i – розподілені адміністративні витрати на певний вид продукції;

BЗ_i – розподілені витрати на збут певного виду продукції.

$$P_i = \frac{\Pi_{vi}}{РП} \times 100\% \quad (1.30)$$

де Π_{vi} – валовий прибуток і-го виду продукції;

$РП$ – обсяг реалізованої продукції

Рентабельність продажу продукції або обороту відображає прибуток, отриманий підприємством з кожної одиниці грошових коштів, отриманих від продажу продукції, послуг або виконаних робіт. Його розраховують як відношення прибутку від продажу до загальної виручки від продажу продукції, послуг або виконаних робіт [18, с. 253].

Визначають рентабельність продажу або оборотів за такими формулами:

$$R_{РП}^{заг} = \frac{\Pi_3}{РП} \times 100\% \quad (1.31)$$

де $R_{РП}^{заг}$ – загальна рентабельність від реалізації продукції, %;

Π_3 – загальний прибуток підприємства від реалізації продукції.

Чисту рентабельність від реалізації продукції визначають за формулою:

$$R_{РП}^ч = \frac{\Pi_ч}{РП} \times 100\% \quad (1.32)$$

де $R_{РП}^ч$ – чиста рентабельність від реалізації продукції, %;

$\Pi_ч$ – чистий прибуток підприємства від реалізації продукції.

Валова рентабельність основної діяльності оцінює ефективність роботи різних підрозділів підприємства через центри витрат та відповідальності. Вони відображають формування змінних витрат, що безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції та загальним виробничим управлінням, а також допомагають визначити виробничу собівартість. Це дозволяє визначити, скільки копійок валового прибутку, створеного під час реалізації продукції, припадає на одну гривню витрат виробничої собівартості [1].

Формула за якою визначається валова рентабельність основної діяльності виглядає таким чином:

$$P_d = \frac{\Pi_B}{C_{рп}} \times 100\% \quad (1.33)$$

де Π_B – валовий прибуток;

$C_{рп}$ – собівартість реалізованої продукції.

Рентабельність операційної діяльності відображає співвідношення операційного прибутку до загальної суми операційних витрат підприємства та дозволяє оцінити ефективність його основної діяльності [41, с. 168].

Формула рентабельності операційної діяльності виглядає, так:

$$P_{од} = \frac{\Pi_{од}}{ОВ} \times 100\% \quad (1.34)$$

де $\Pi_{од}$ – прибуток від операційної діяльності;

ОВ – операційні витрати.

Рентабельність звичайної діяльності визначається, як співвідношення прибутку від звичайної діяльності і суми усіх операційних витрат підприємства.

$$P_{зд} = \frac{\Pi_{зд}}{ОВ} \times 100\% \quad (1.35)$$

де $\Pi_{зд}$ – прибуток від звичайної діяльності.

Рентабельність господарської діяльності за Ю.Г Левченко розподіляється на два типи:

- оцінки ефективності підприємницької діяльності для власника;
- для загальної оцінки ефективності підприємницької діяльності.

Згідно оцінки ефективності підприємницької діяльності рентабельність господарської діяльності визначається, як відношення прибутку від господарської діяльності до усіх операційних витрат і визначається за формулою:

$$P_{гд} = \frac{\Pi_{гд}}{ОВ} \times 100\% \quad (1.36)$$

де $\Pi_{гд}$ – прибуток від діяльності.

Щодо оцінки ефективності для власника, то даний показник визначається, як співвідношення чистого прибутку від господарської діяльності підприємства та операційних витрат і визначається за формулою:

$$P_{гд} = \frac{ЧП}{ОВ} \times 100\% \quad (1.37)$$

де ЧП – чистий прибуток від господарської діяльності.

Отже, аналіз економічних джерел показав, що відбір показників ефективності господарської діяльності підприємства базується на певних принципах, які є ключовими системоутворчими факторами. До них належать:

1) *Динамічність*, яка відображає зміни показників ефективності у часі та здатність системи показників адаптуватися до змін економічних процесів.

2) *Комплексність*, яка забезпечує повне відображення ефективності використання всіх залучених ресурсів для досягнення необхідних результатів.

3) *Універсальність*, яка дозволяє уніфікувати вимірювання показників у різних ланках управління господарською діяльністю.

4) *Адекватність*, яка забезпечує відповідність показників конкретному економічному явищу.

5) *Інтегрованість*, яка включає використання різноманітної економічної інформації, сучасних інформаційних систем, систем обліку та аналізу.

6) *Цільова спрямованість*, яка дозволяє виявляти та впроваджувати резерви для підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

Найбільш доцільними показниками ефективності, на нашу думку, можна з'єднати в рамках трьох підходів:

1) *ресурсний* підхід, при якому економічний результат порівнюється з економічною оцінкою ресурсів виробничої діяльності, що використовуються у виробництві.

2) *витратний* підхід, при якому економічний результат зіставляється з витратами поточного періоду, пов'язаними з результатами поточних витрат.

3) *синтезований* підхід, який поєднує обидва попередніх, оцінюючи як наявні ресурси, так і поточні витрати. Втім, застосування цього підходу повинно бути дуже обережним через можливість подвійного рахунку та необхідність врахування особливостей галузевого виробництва (фондомісткість, капіталомісткість, трудомісткість тощо).

Таким чином, ефективність господарської діяльності підприємства характеризується низкою економічних показників, які дозволяють всебічно оцінити доцільність використання ресурсів підприємства та отримання належних результатів. Система показників ефективності повинна:

– створювати умови для знаходження резервів збільшення ефективності господарського механізму підприємства;

- відображати витрати всіх видів ресурсів, споживаних підприємством;
  - забезпечувати відкритість та інформативність щодо ефективності господарського механізму для всіх рівнів управлінської ієрархії;
  - стимулювати виявлення та використання всіх резервів господарського механізму підприємства;
  - бути критеріальною основою для інтеграції показників ефективності;
- Найбільш поширеними групами показників ефективності є:
- ефективність використання оборотних засобів
  - ефективність використання трудових ресурсів.
  - ефективність використання основних засобів.
  - узагальнюючі показники ефективності діяльності підприємства.
  - ефективність окремих видів діяльності.

1.3 Резерви підвищення ефективності діяльності підприємств

Ю.В. Матвійчук охарактеризував резерви підвищення економії ефективності, як невикористані можливості збільшити результат на одиницю сукупних витрат шляхом ефективнішого використання всіх видів ресурсів на підприємстві [29].

За Т. О. Олійником прийнято виділяти три поняття резервів:

1. Резервні запаси (сировина та матеріали), які необхідні для постійної роботи підприємства
2. Резерви, як невикористанні можливості досягнення науково-технічного прогресу, наприклад: нове обладнання та технології, поліпшення якості продукції та нові види матеріалів). Це саме той варіант про який зазначав Ю. В. Матвійчук.
3. Резерви, як нерациональне використання видів ресурсів, наприклад: матеріальних, фінансових, часових, трудових, операційні [32].

Але варто зазначити, що головним предметом дослідження є саме друге та третє поняття. Адже перше поняття, перш за все, називають запасами.

Наразі ми розглянемо напрямки підвищення ефективності діяльності.

Ю. В. Матвійчук розглядав такі напрямки підвищення використання основних засобів [29]:

1. *Інтенсивний напрям* передбачає оптимізацію структури основних засобів, технічну модернізацію, механізацію/автоматизацію виробництва, вдосконалення технологій, усунення проблемних етапів, скорочення виробничого циклу, економне використання сировини та максимальне завантаження потужностей тощо.

2. *Екстенсивний напрям* передбачає мінімізацію простоїв обладнання шляхом покращення ремонтного обслуговування, своєчасного забезпечення виробництва кадрами, матеріалами та енергоносіями, збільшення коефіцієнта змінності роботи обладнання та скорочення кількості непрацюючих машин.

3. Підвищення *ефективності трудової діяльності* потребує: формування кваліфікованого кадрового резерву, удосконалення системи управління та організації виробництва шляхом скорочення видатків на виробництво і підняття економічної ефективності підприємства, а також організації виробництва і праці, поглиблення спеціалізації виробництва сфокусувавшись на затребуваній продукції та нових технологіях, ефективно використання робочого часу за допомогою гнучкого графіку, контролю дисципліни, а також мінімізації простоїв, мотивація та стимулювання трудової діяльності, справедлива оплата, тощо [21, с. 248].

4. Покращення *ефективності використання матеріальних ресурсів* вимагає інтенсивного контролю за витратами матеріалів шляхом зниження матеріалоємності продукції, що сприятиме зменшенню собівартості у частині матеріальних витрат і збільшенню обсягів виробництва, а отже, підвищенню прибутковості підприємства), належної організації управління матеріальними ресурсами, а також впровадженню автоматизованих систем управління постачанням тощо [25].

Т. О. Олійник же узагальнила напрями підвищення ефективності діяльності до таких трьох напрямів, як:

1. *Контроль витрат і управління ресурсами*, як напрям для підвищення поточних виробничих процесів компанії стимулюють раціональне використання природних і сировинних матеріалів, зокрема: підвищення продуктивності праці, зменшення зарплатної складової у витратах на виготовлення продукції та зниження загальної ресурсної інтенсивності виробництва.;

2. *Розвиток і поліпшення виробництва та інших аспектів діяльності підприємства*. До такого напрямку Т.О.Олійник відносить прискорене впровадження досягнень науково-технічного прогресу в практику підприємства, вдосконалення організаційних і виробничих систем управління, форм і методів організації роботи, її планування та стимулювання, підвищення якості та конкурентоспроможності виробленої продукції, а також постійне вдосконалення і коригування усіх видів діяльності для відповідності сучасним вимогам;

3. *Поліпшення системи управління компанією та усіма аспектами її діяльності*. Заходи, які входять у даний напрям підвищення ефективності включають у собі мобілізацію як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, що впливають на підприємство. Внутрішні чинники передбачають їхнє керування на рівні компанії. Зовнішні чинники майже не піддаються контролю, оскільки вимагають значних структурних змін, розширення інфраструктури компанії, залучення інституційних механізмів для створення відповідних умов для функціонування підприємства тощо [32].

Висновки до розділу 1

Таким чином, в розділі проаналізовано зміст поняття «ефективність», «економічна ефективність» та «ефект» у категорії господарської практики підприємства. У визначенні лексеми «ефективність» взято за основу, декілька визначень, які найбільш широко та повно його описують: співвідношення між досягнутим результатом й витраченими на досягнення цього результату

ресурсами, а також оптимізація підприємства, що включає в себе: поняття максимізації результату при мінімальних витратах, окрім цього ефективність може включати в себе правильну постановку цілей, на якій організація повинна зосередити свою енергію для ефективної виробничо-господарської діяльності. У поняття «ефективність господарської діяльності» найголовнішим було визначено, що вона полягає в успішному використанні ресурсів для досягнення найкращих можливих результатів, за рахунок кількісних показників, а також взаємодії з соціальними аспектами та індивідуальними прагненнями кожної людини. А також економічна ефективність діяльності підприємства це – співвідношення максимальних результатів діяльності підприємства до мінімальних виробничих витрат. Щодо ефекту, то можна визначити, що він може бути розглянутий як корисний результат управлінської діяльності, перевищення результату над витратами або досягнення певної мети. Важливо також зазначити, що економічний ефект можна виміряти з такими показниками, як: обсяг прибутку (чистий або балансовий), заощадження різних видів ресурсів у натуральному або вартісному вираженні та зниження собівартості (особливо для виробництв, що зазнають збитків). Також можна визначити масштаб ефекту, він може бути, як локальний, на рівні підприємства, так і народногосподарський, характеризуючи економіку країни в цілому. Також можна вирізнити одноразовий та мультиплікаційний ефекти, які виникають один раз і не повторюється в майбутньому та ефективне використання ресурсів на одному підприємстві призводить до підвищення ефективності на інших, пов'язаних з ним відповідно.

Аналіз економічних джерел показав, що відбір показників ефективності господарської діяльності підприємства базується на певних принципах, які є ключовими системотворчими факторами. До них належать:

1) *Динамічність*, яка відображає зміни показників ефективності у часі та здатність системи показників адаптуватися до змін економічних процесів.

2) *Комплексність*, яка забезпечує повне відображення ефективності використання всіх залучених ресурсів для досягнення необхідних результатів.

3) *Універсальність*, яка дозволяє уніфікувати вимірювання показників у

різних ланках управління господарською діяльністю.

4) *Адекватність*, яка забезпечує відповідність показників конкретному економічному явищу.

5) *Інтегрованість*, яка включає використання різноманітної економічної інформації, сучасних інформаційних систем, систем обліку та аналізу.

6) *Цільова спрямованість*, яка дозволяє виявляти та впроваджувати резерви для підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

Найбільш доцільними показниками ефективності, на нашу думку, можна об'єднати в рамках таких трьох підходів:

1) *ресурсний* підхід, при якому економічний результат порівнюється з економічною оцінкою ресурсів виробничої діяльності, що використовуються у виробництві.

2) *витратний* підхід, при якому економічний результат зіставляється з витратами поточного періоду, пов'язаними з результатами поточних витрат.

3) *синтезований* підхід, який поєднує обидва попередніх, оцінюючи як наявні ресурси, так і поточні витрати. Втім, застосування цього підходу повинно бути дуже обережним через можливість подвійного рахунку та необхідність врахування особливостей галузевого виробництва (фондомісткість, капіталомісткість, трудомісткість тощо).

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ»

1.1 Загальна характеристика діяльності ТОВ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ»

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ» створено 3 жовтня 2016 року Пахольчук Наталією Володимирівною та займається наданням в оренду устаткування товарів, та інших машин.

Окрім цього у володіння корпоративними правами даної компанії входять такі компанії, як: Товариство з обмеженою відповідальністю «ДІННЕРЗ», Товариство з обмеженою відповідальністю «БАВАРСЬКИЙ ДВІР» та Товариство з обмеженою відповідальністю «ДІННЕРЗ ПРОДАКШН».

Розмір статутного капіталу становить – 316 294,06 грн.

Засновники Товариства:

Пахольчук Ярослав Валерійович - кінцевий бенефіціарний власник та засновник, внесок до статутного фонду налічує 161 310 грн;

Пахольчук Наталія Володимирівна - кінцевий бенефіціарний власник та засновник, внесок до статутного фонду налічує 91 725 грн;

Борщевич Олександр Михайлович – засновник, внесок до статутного фонду налічує 22 140 грн;

Мерецький Дмитро Петрович – засновник, внесок до статутного фонду налічує 20 559 грн;

Майданюк Любов Іванівна – засновник, внесок до статутного фонду налічує 20 559 грн;

Розташоване ТОВ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ» за адресою: 01013, м. Київ, вулиця Будіндустрії, будинок 8а.

Організаційно-правова форма господарювання – Товариство з обмеженою відповідальністю, код КОПФГ – 240.

Товариство було створене з метою отримання прибутку шляхом здійснення будь-яких видів комерційної діяльності, що не суперечать законодавству України. Товариство призначене для провадження господарської діяльності у сфері виробництва, торгівлі, фінансів, посередництва та інших операцій, включаючи виготовлення та продаж товарів, надання послуг, консультування та здійснення інших господарських операцій.

Товариство здійснює будь-які види діяльності, не заборонені законодавством України, які відповідають меті Товариства та є потенційно прибутковими. Діяльність, що потребує отримання дозвільних документів згідно законодавства України, може здійснюватися Товариством лише після отримання відповідної ліцензії/дозволу.

Товариство провадить міжнародну економічну діяльність у відповідності з Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність", міжнародними угодами та іншими нормативно-правовими актами.

Під час здійснення міжнародної економічної діяльності Товариство включаючи, але не обмежуючись наведеним, має право:

- 1) незалежно встановлювати відносини з юридичними та фізичними особами з інших країн та укладати договори з міжнародними партнерами;
- 2) здійснювати зовнішньоекономічні операції, включаючи експорт та імпорт різноманітних розробок, робіт, виробів, товарів та послуг, сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, машин та обладнання;
- 3) приймати участь у діяльності міжнародних асоціацій, аукціонах, закордонних ярмарках, об'єднань, конкурсах та виставках-продажах;
- 4) направляти працівників у відрядження, роботу, навчання та стажування за кордон;
- 5) здійснювати товарообмінні (бартерні) операції та інші форми взаємної торгівлі;
- 6) передавати авторські та суміжні права, а також надавати або отримувати ліцензії на об'єкти інтелектуальної власності;
- 7) займатися лізинговими операціями;

8) використовувати іноземні інвестиції для господарської діяльності як на території України, так і за її межами;

9) займатися іншими видами зовнішньоекономічної діяльності [45, с. 2-3].

Товариство займається наступними видами діяльності відповідно до КВЕД:

77.39 - Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
(основний)

46.65 - Оптова торгівля офісними меблями

77.33 - Надання в оренду офісних машин і устаткування, у тому числі комп'ютерів

46.66 - Оптова торгівля іншими офісними машинами й устаткуванням

46.69 - Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням

46.90 - Неспеціалізована оптова торгівля

47.19 - Інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах

47.41 - Роздрібна торгівля комп'ютерами, периферійним устаткуванням і програмним забезпеченням у спеціалізованих магазинах

47.78 - Роздрібна торгівля іншими невживаними товарами в спеціалізованих магазинах

47.91 - Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет

47.99 - Інші види роздрібною торгівлі поза магазинами

68.20 - Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

70.21 - Діяльність у сфері зв'язків із громадськістю

70.22 - Консультування з питань комерційної діяльності й керування

73.11 - Рекламні агентства

73.20 - Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки[6]

Згідно статуту ТОВ «Технології харчування» майно Товариства складають майнові та немайнові вклади Учасників, прибутки та інші цінності, отримані

Товариством, продукція, вироблена Товариством, та інше майно.

Майно Товариства формується з таких джерел:

- 1) внески учасників у грошовій, матеріальній та нематеріальній формі;
- 2) доходи, отримані від здійснення господарської діяльності;
- 3) доходи, що надходять від роботи підрозділів, філіалів, дочірніх підприємств та представництв;
- 4) кредити, надані банками та іншими кредиторами;
- 5) доходи, отримані від цінних паперів;
- 6) надходження від зовнішньоекономічної діяльності;
- 7) вкладення від іноземних юридичних та фізичних осіб;
- 8) доходи від оренди майна Товариства;
- 9) благодійні внески та пожертви, які надаються фізичними та/або юридичними особами;
- 10) інші джерела формування майна.

Розмір статутного капіталу визначається шляхом врахування номінальної вартості часток, яку вкладають його учасники, що виражена в національній валюті України. Крім того, розмір частки учасника Товариства відображається у відсотках. Цей розмір визначається відносно номінальної вартості його частки до Статутного капіталу.

Внесок у негрошовій формі має бути оцінений в грошовому еквіваленті, що підтверджується рішенням загальних зборів учасників, в яких беруть участь всі учасники.

Розмір Статутного капіталу може бути змінений (збільшений або зменшений) на підставі рішення загальних зборів Учасників. Ці збори мають право збільшити Статутний капітал шляхом додаткових внесків від Учасників або третіх осіб рішенням загальних зборів.

Підвищення Статутного капіталу можливе лише після того, як всі Учасники зроблять свої внески в повному обсязі. До того ж грошові вкладення у Статутний капітал у іноземній валюті перераховуються у гривневий еквівалент за курсом Національного банку України, що діяв в день рішення про збільшення

Статутного капіталу. Підвищення Статутного капіталу може відбутися шляхом використання прибутку товариства або іншими засобами.

Товариство має право зменшити свій статутний капітал у випадках та у порядку, встановленому законодавством України.

За рішенням загальних зборів Учасників Товариство може формувати інші фонди та/або капітали та встановлювати їх призначення, порядок формування та використання.

Найвищим органом управління Товариством є загальні збори його Учасників, які мають право приймати рішення з будь-яких питань, пов'язаних з функціонуванням Товариства. Кожен Учасник має право бути присутнім на таких зборах, брати активну участь у обговоренні питань порядку денного та приймати участь у голосуванні з усіх питань, які включені до порядку денного [45, с. 3-6].

2.2. Аналіз основних фінансово-економічних показників ТОВ «Технології харчування»

Вивчення ключових фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Технології харчування» дасть змогу оцінити поточний стан фінансових результатів, основних засобів та ефективність роботи компанії. З метою підвищення точності дослідження ми також проведемо аналіз активів і пасивів балансу ТОВ «Технології харчування».

Дослідження змін у структурі активів ТОВ «Технології харчування» дає можливість порівняти як абсолютні, так і відносні фінансові показники компанії за певний період.

Проаналізувавши Таблицю 2.1, можна сказати, що загальна сума майна компанії зросла з 11945,7 тис. грн на початку 2022 року до 12413,4 тис. грн на початку 2024 року, з абсолютним відхиленням у 424,7 тис. грн за 2022/2023 роки і 43 тис. грн за 2023/2024 роки.

Розглядаючи детальніше, варто звернути увагу на значне скорочення

основних засобів та необоротних активів, які зменшилися з 4895,5 тис. грн у 2022 році до 2116,7 тис. грн у 2024 році. Це свідчить про абсолютне відхилення у -1345,9 тис. грн за 2022/2023 роки і -1432,9 тис. грн за 2023/2024 роки.

У той же час, оборотні (поточні) активи зросли з 7050,2 тис. грн у 2022 році до 10296,7 тис. грн у 2024 році, з абсолютним відхиленням у 1770,6 тис. грн за 2022/2023 роки і 1475,9 тис. грн за 2023/2024 роки. Такий ріст оборотних активів вказує на більшу ліквідність компанії.

Таблиця 2.1 – Аналіз характеристика складу майна ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№ з/п	Показник	На 01.01.22 р., тис. грн.	На 01.01.23 р., тис. грн.	На 01.01.24 р., тис. грн.	Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
					2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1.	Усього майна	11945,7	12370,4	12413,4	424,7	43	3,56	0,35
	у тому числі							
2.	Основні засоби й необоротні активи	4895,5	3549,6	2116,7	-1345,9	-1432,9	-27,49	-40,37
3.	Оборотні (поточні) активи	7050,2	8820,8	10296,7	1770,6	1475,9	25,11	16,73
	у тому числі							
3.1	Матеріальн о-виробничі запаси	4	4	4	0	0	0,00	0,00
3.2	Кошти	0,7	0,4	0,5	-0,3	0,1	-42,86	25,00
3.3	Дебіторська заборгованість	7024,8	8769,4	10243,8	1744,6	1474,4	24,83	16,81
3.4	Інші оборотні активи	16,7	43	44,7	26,3	1,7	157,49	3,95
4.	Витрати майбутніх періодів	4	4	3,7	0	-0,3	0,00	-7,50

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства

Показник матеріально-виробничих запасів не зазнав змін у період з 2022 по 2024 роки, залишаючись на рівні 4 тис. грн. Це говорить про те, що компанія не вносила значних змін у свою матеріально-технічну базу.

Що стосується коштів, то відбулися незначні зміни: показник зменшився з 0,7 тис. грн у 2022 році до 0,4 тис. грн у 2023 році, а потім зріс до 0,5 тис. грн у 2024 році. Абсолютне відхилення становило -0,3 тис. грн за 2022/2023 роки та 0,1 тис. грн за 2023/2024 роки, з відносним відхиленнями -42,86% у 2022/2023 роках і 25% у 2023/2024 роках.

Дебіторська заборгованість також зросла значно, збільшившись з 7024,8 тис. грн у 2022 році до 10243,8 тис. грн у 2024 році, що свідчить про збільшення обсягів комерційної діяльності або зростання ризиків, пов'язаних з дебіторською заборгованістю.

Інші оборотні активи зросли з 16,7 тис. грн у 2022 році до 43 тис. грн у 2023 році, а потім до 44,7 тис. грн у 2024 році. Це представляє значне зростання з абсолютним відхиленням у 26,3 тис. грн за 2022/2023 роки і 1,7 тис. грн за 2023/2024 роки. Відносне відхилення було досить високим – 157,49% у 2022/2023 роках і 3,95% у 2023/2024 роках, що вказує на збільшення частки інших оборотних активів у загальній структурі активів компанії.

Нарешті, витрати майбутніх періодів залишилися майже незмінними, зменшившись з 4 тис. грн у 2022 році до 3,7 тис. грн у 2024 році, з невеликим абсолютним відхиленням у -0,3 тис. грн за 2023/2024 роки, що відображає відсутність значних змін у витратах, пов'язаних із майбутніми періодами.

Згідно аналізу Таблиці 2.2 власний капітал збільшився з -247,4 тис. грн на початок 2022 року до 166,0 тис. грн на початок 2024 року. Це свідчить про значне покращення фінансової ситуації, з абсолютним відхиленням 359,9 тис. грн за 2022/2021 роки і 53,5 тис. грн за 2023/2022 роки. Відносне відхилення власного капіталу у 2022/2021 роках становив 145,47%, а у 2023/2022 роках - 47,56%. Частка власного капіталу у структурі зросла з -2,07% у 2022 році до 1,34% у 2024 році.

Позиковий капітал практично залишився без змін, з невеликим зростанням з 12193,1 тис. грн на початок 2022 року до 12247,4 тис. грн на початок 2024 року. Абсолютне відхилення становило 64,8 тис. грн за 2022/2021 роки і -10,5 тис. грн за 2023/2022 роки. Відносне відхилення позикового капіталу у 2022/2021 роках

склав 0,53%, а у 2023/2022 роках -0,09%. Частка позикового капіталу у загальній структурі капіталу становить 98,66% на початок 2024 року.

Розглянемо компоненти позикового капіталу. Довгострокові засоби незначно збільшилися з 42,5 тис. грн на початок 2022 року до 47,6 тис. грн на початок 2024 року. Кредиторська заборгованість також збільшилася з 489,9 тис. грн на початок 2022 року до 510,9 тис. грн на початок 2024 року. Інші поточні зобов'язання практично залишилися на тому ж рівні, склавши 11688,9 тис. грн на початок 2024 року, з незначним абсолютним відхиленням у 26,3 тис. грн у 2022/2021 роках і 1,9 тис. грн у 2023/2022 роках.

Проаналізуємо динаміку й структуру джерел капіталу ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр. (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки й структури джерел капіталу ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№ з/п	Джерело капіталу	Сума, тис. грн.			Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
		На 01.01.22 р.	На 01.01.23 р.	На 01.01.24 р.	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1.	Загальна сума фінансових ресурсів	11945,7	12370,4	12413,4	424,7	43,0	3,56	0,35
	у тому числі							
2.	Власний капітал	-247,4	112,5	166,0	359,9	53,5	145,47	47,56
3.	Позиковий капітал	12193,1	12257,9	12247,4	64,8	-10,5	0,53	-0,09
3.1.	Довгострокові засоби	42,5	48,7	47,6	6,2	-1,1	14,59	-2,26
3.2.	Короткострокові кредити й позики	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3.	Кредиторська заборгованість	489,9	522,2	510,9	32,3	-11,3	6,59	-2,16
3.4.	Інші поточні зобов'язання	11660,7	11687,0	11688,9	26,3	1,9	0,23	0,02
4.	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: складено автором на основі бух. звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Далі проаналізуємо динаміку структури власного капіталу ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр., яка наведена у Таблиці 2.3.

Спершу варто зазначити, що пайовий капітал залишився незмінним протягом періоду, становлячи 50,0 тис. грн з 2022 по 2024 роки. Відсутність абсолютних змін у цьому показнику вказує на стабільність частки пайового капіталу. При цьому структура пайового капіталу змінилася: якщо на початок періоду він становив 20,21%, то на кінець – 44,44%.

Таблиця 2.3 – Динаміка структури власного капіталу ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

Вид капіталу	Наявність засобів, тис. грн.			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	На 01.01.22р.	На 01.01.23р.	На 01.01.24р.	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1.Пайовий	50,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Нерозподілений прибуток (збиток)	-297,4	62,5	116,0	359,9	53,5	121,02	85,60
Разом	-247,4	112,5	166,0	359,9	53,5	145,47	47,56

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Значний приріст відзначається в показнику нерозподіленого прибутку (збитку). Якщо на початок 2022 року значення цього показника становило -297,4 тис. грн, то на початок 2024 року воно зросло до 116,0 тис. грн. Це дає абсолютне відхилення у 359,9 тис. грн за 2022/2021 роки і 53,5 тис. грн за 2023/2022 роки. Такі зміни вказують на значне покращення фінансової ситуації компанії, зокрема, у напрямку покриття збитків і виходу на прибутковість.

Загальна сума капіталу, яка включає всі ці категорії, збільшилася з -247,4 тис. грн на початок 2022 року до 166,0 тис. грн на початок 2024 року, з абсолютним відхиленням у 359,9 тис. грн за 2022/2021 роки та 53,5 тис. грн за 2023/2022 роки. Відносне відхилення в цьому випадку складало 145,47% у 2022/2021 роках і 48% у 2023/2022 роках, що свідчить про покращення загальної фінансової ситуації компанії.

Проаналізуємо динаміку позикового капіталу ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр., що наведена у Таблиці 2.4.

Згідно аналізу, довгострокові зобов'язання мають невелику частку у загальній структурі капіталу. Вони зросли з 42,5 тис. грн на початок 2022 року до 48,7 тис. грн на початок 2023 року, але потім знизилися до 47,6 тис. грн на початок 2024 року. Це представляє абсолютне відхилення у 6,2 тис. грн за 2022/2023 роки і -1,1 тис. грн за 2023/2024 роки. Це вказує на помірне зростання довгострокових зобов'язань, що може бути пов'язано з залученням додаткових довгострокових кредитів або інших джерел фінансування.

Таблиця 2.4 – Динаміка структури позикового капіталу ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

Джерело капіталу	Сума, тис. грн.			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	На 01.01.22р ., тис. грн.	На 01.01.23р ., тис. грн.	На 01.01.24р ., тис. грн.	2022/2021 1	2023/2022 2	2022/2021 1	2023/2022 2
Довгострокові зобов'язання	42,5	48,7	47,6	6,2	-1,1	14,59	-2,26
Поточні зобов'язання	12150,6	12209,2	12199,8	58,6	-9,4	0,48	-0,08
кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	484,4	516,5	493,7	32,1	-22,8	6,63	-4,41
поточні зобов'язання по розрахунках, з них:	5,5	5,7	17,2	0,2	11,5	3,64	201,75
з бюджетом	0,9	0,9	12,6	0	11,7	0,00	1300,00
по страхуванню	1,0	1,0	1,0	0	0	0,00	0,00
по оплаті праці	3,6	3,8	3,6	0,2	-0,2	5,56	-5,26
інші поточні зобов'язання	11660,7	11687	11688,9	26,3	1,9	0,23	0,02
Разом позиковий капітал	12193,1	12257,9	12247,4	64,8	-10,5	0,53	-0,09

Джерело: складено автором на основі бух. звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Поточні зобов'язання складають переважну частину загального позикового капіталу, займаючи 99,65% на початок 2022 року. Цей показник зріс з 12150,6 тис. грн на початок 2022 до 12209,2 тис. грн на початок 2023, а потім зменшився до 12199,8 тис. грн на початок 2024. Абсолютне відхилення становить 58,6 тис. грн за 2022/2023 роки і -9,4 тис. грн за 2023/2024 роки. Це свідчить про стабільність поточних зобов'язань, з невеликими коливаннями протягом аналізованого періоду.

Важливо також звернути увагу на кредиторську заборгованість за товари, роботи та послуги. Вона зросла з 484,4 тис. грн на початок 2022 року до 516,5 тис. грн на початок 2023 року, але потім знизилася до 493,7 тис. грн на початок 2024 року. Це представляє абсолютне відхилення у 32,1 тис. грн за 2022/2021 роки і -22,8 тис. грн за 2023/2022 роки.

У категорії поточних зобов'язань по розрахунках, ключовими елементами є зобов'язання перед бюджетом, по страхуванню та по оплаті праці. Зобов'язання перед бюджетом зросли не значно за період з 2021 по 2023 роки. Якщо на початку 2022 року цей показник становив лише 0,9 тис. грн, то на початок 2024 виріс до 12,6 тис. грн, що вказує на зростання на 201,75%. Це значне зростання може бути пов'язано зі збільшенням прибутковості компанії, що призводить до зростання податкових виплат.

Зобов'язання по страхуванню залишилися стабільними протягом усього періоду, залишаючись на рівні 1 тис. грн за період з 2021 по 2023 рік. Зобов'язання по оплаті праці також залишилися відносно стабільними, з незначними коливаннями: 3,6 тис. грн на початок 2022, 3,8 тис. грн на початок 2023 та 3,6 тис. грн на початок 2024. Абсолютне відхилення становило 0,2 тис. грн за 2022/2021 роки і -0,2 тис. грн за 2023/2022 роки.

Щодо інших поточних зобов'язань, аналіз показує, що вони залишалися відносно стабільними протягом аналізованого періоду. На початок 2022 року їх обсяг складав 11660,7 тис. грн, потім збільшився до 11687,0 тис. грн на початок 2023 року і досяг 11688,9 тис. грн на початок 2024 року. Абсолютне відхилення становило 26,3 тис. грн за період 2022/2021 років і лише 1,9 тис. грн за 2023/2022

роки.

Загальний позиковий капітал за аналізований період показав невеликий ріст, з 12 193,1 тис. грн за 2021 рік до 12 247,4 тис. грн за 2023 рік. Абсолютне відхилення становило 64,8 тис. грн за 2022/2021 роки і -10,5 тис. грн за 2023/2022 роки.

Проаналізуємо динаміку фінансових результатів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр., дані яких наведені у Таблиці 2.5 та Рис. 2.1.

Таблиця 2.5 – Загальна оцінка рівня й динаміки фінансових результатів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

Джерело капіталу	Сума, тис. грн.			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
Чистий дохід від реалізації	2166,7	3134,9	1650,0	968,2	-1484,9	44,69	-47,37
Собівартість реалізованої продукції	2074,5	2673,5	1432,9	599,0	-1240,6	28,87	-46,40
Інші операційні витрати	149,5	101,5	151,9	-48,0	50,4	32,11	-49,66
Валові витрати	2224,0	2775,0	1584,8	551,0	-1190,2	-24,78	42,89
Фінансовий результат до оподаткування	-57,3	359,9	65,2	417,2	-294,7	728,10	-81,88
Податок на прибуток	0,0	0,0	11,7	0,0	11,7	-	-
Чистий прибуток (збиток)	-57,3	359,9	53,5	417,2	-306,4	728,10	-85,13

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Згідно аналізу чистий дохід від реалізації демонструє значні коливання. Він зріс з 2166,7 тис. грн у 2021 році до 3134,9 тис. грн у 2022 році, що є збільшенням на 968,2 тис. грн, із відносним відхиленням 44,69%. Проте у 2023 році він різко знизився до 1 650,0 тис. грн, що є падінням на 1 484,9 тис. грн, з відносним відхиленням -47,37%. Такі коливання вказують на зміну попиту на оренду основних засобів, що у свою чергу пов'язано з початком повномасштабної війни в Україні.

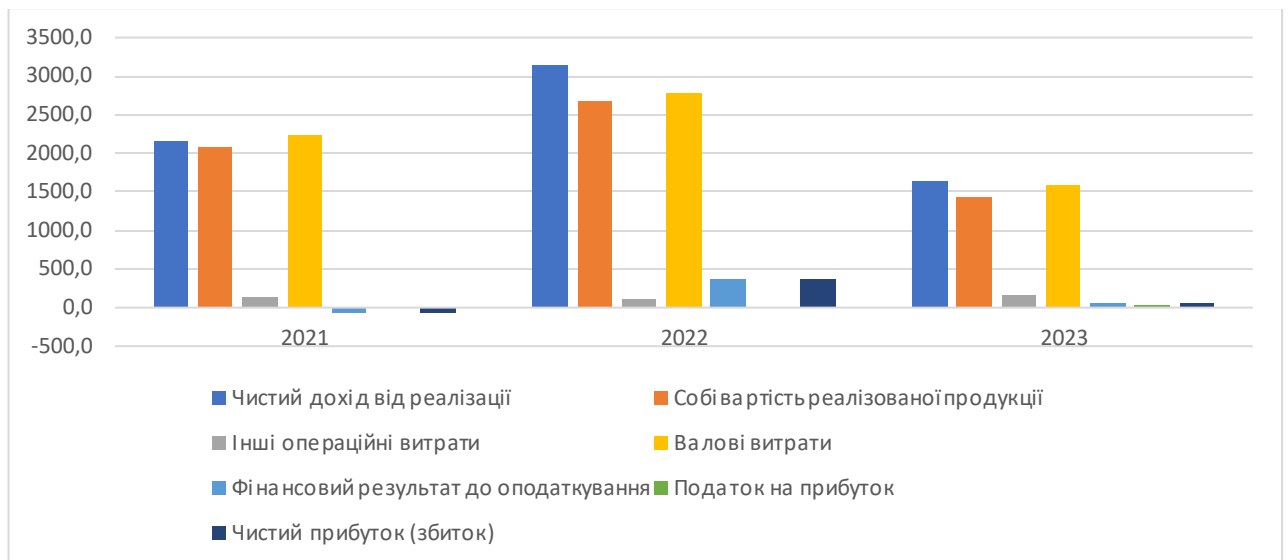

Рисунок 2.1 – Загальна оцінка рівня й динаміки фінансових результатів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Собівартість реалізованої продукції має подібну динаміку. Вона зросла з 2074,5 тис. грн у 2021 році до 2673,5 тис. грн у 2022 році, що означає збільшення на 599,0 тис. грн, із відносним відхиленням 28,87%. Але у 2023 році собівартість знизилася до 1432,9 тис. грн, що означає падіння на 1240,6 тис. грн, із відносним відхиленням -46,4%. Такі коливання також мають зв'язок з початком повномасштабного вторгнення в Україну.

Інші операційні витрати у 2022 році зменшилися з 149,5 тис. грн у 2021 році до 101,5 тис. грн, що означає зниження на 48,0 тис. грн, із відносним відхиленням 32,11%. Однак у 2023 році ці витрати зросли до 151,9 тис. грн, що вказує на збільшення на 50,4 тис. грн, із відносним відхиленням -49,66%.

Валові витрати відображають загальні витрати компанії. Вони зросли з 2224,0 тис. грн у 2021 році до 2775,0 тис. грн у 2022 році, що дає збільшення на 551,0 тис. грн, із відносним відхиленням -24,78%. Проте у 2023 році валові витрати зменшилися до 1584,8 тис. грн, що зменшує витрати на 1190,2 тис. грн, із відносним відхиленням 42,89%.

Фінансовий результат до оподаткування зазнав різких коливань. Він виріс з -57,3 тис. грн у 2021 році до 359,9 тис. грн у 2022 році, що означає збільшення

на 417,2 тис. грн, із відносним відхиленням 728,10%. Однак у 2023 році він знизився до 65,2 тис. грн, що дає зниження на 294,7 тис. грн, із відносним відхиленням -81,88%.

Податок на прибуток не сплачувався у 2021 і 2022 роках, але у 2023 році склав 11,7 тис. грн, що вказує на отримання прибутків з 2022 року і сплату за них податків.

Чистий прибуток (збиток) має аналогічні коливання, як і фінансовий результат до оподаткування, адже податки сплачувались лише в 2023 році. У 2023 році чистий прибуток впав з 359,9 тис. грн. до 53,5 тис. грн, що вказує на зниження на 306,4 тис. грн, із відносним відхиленням -85,13%.

Надамо дані у динаміці для майбутнього аналізу основних фондів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр., що наведені у Таблиці 2.6, а також на Рис. 2.2.

Таблиця 2.6 – Вихідні дані для аналізу основних фондів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№	Показники	Сума, тис. грн.			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
		2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2074,5	2673,5	1432,9	599,0	-1240,6	28,87	-46,40
2	Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	4713,9	3491,1	2059,9	-1222,8	-1431,2	-25,94	-41,00
3	Первісна вартість ОЗ на початок, тис. грн.	12057,3	12017,3	12723,6	-40,0	706,3	-0,33	5,88
4	Первісна вартість ОЗ на кінець року, тис. грн.	12017,3	12723,6	12723,6	706,3	0,0	5,88	0,00

Продовження таблиці 2.6

№	Показники	Сума, тис. грн.			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
5	Вартість ОЗ, що поступили за рік, тис. грн.	3150,5	2162,6	1324,5	-987,9	-838,1	-31,36	-38,75
6	Вартість ОЗ, що вибули за рік, тис. грн.	3190,5	1456,3	1324,5	-1734,2	-131,8	-54,36	-9,05
7	Знос основних засобів, тис. грн.	7303,4	9232,5	10663,7	1929,1	1431,2	26,41	15,50

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Згідно аналізу собівартість реалізованої продукції демонструє значне зростання в 2022 році на 28,87%, однак у 2023 році спостерігається зниження на 46,40%. Це свідчить про коливання витрат на орендовану продукції. Залишкова вартість основних засобів також зменшується протягом аналізованого періоду, вказує на необхідність оновлення основних засобів.

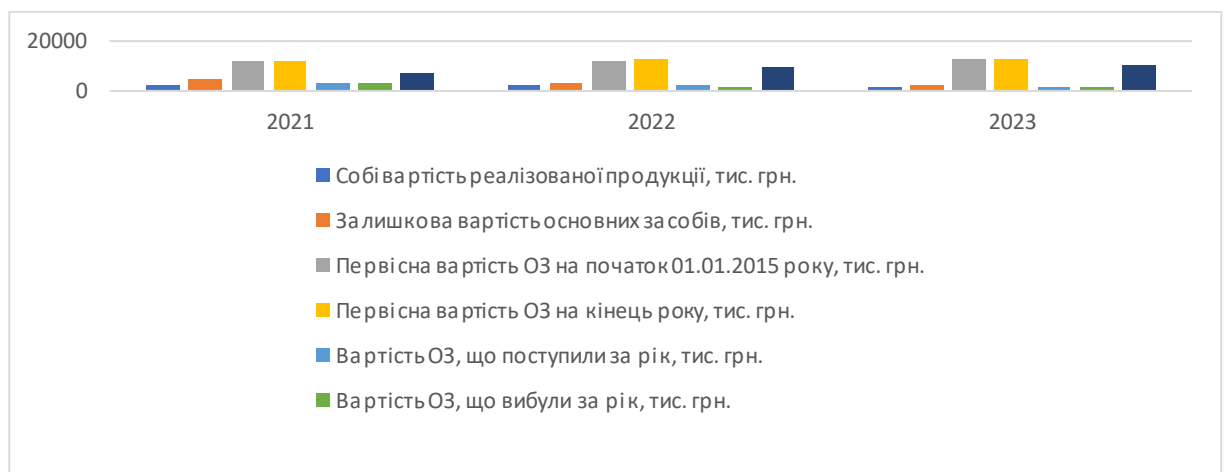

Рисунок 2.2 – Вихідні дані для аналізу основних фондів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Первісна вартість основних засобів на початок та кінець року зростає, що свідчить про інвестиції у нові активи. Знос основних засобів постійно зростає, що вимагає підвищеної уваги до стану активів та їх оновлення для підтримки ефективності орендних послуг.

Надамо дані у динаміці для майбутнього аналізу оборотних коштів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр., що наведені у Таблиці 2.7, а також на Рис. 2.2.

Таблиця 2.7 – Вихідні дані для аналізу оборотних коштів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№ п/п	Показники, тис. грн.	Сума, тис. грн.			Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
		2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	Запаси за рік	4,0	4,0	4,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2	Дебіторська заборгованість	6490,1	7897,1	9506,6	1407,1	1609,5	21,68	20,38
3	Грошові кошти та їх еквіваленти	5,4	0,6	0,5	-4,9	-0,1	-89,81	-18,18
4	Витрати майбутніх періодів	4,4	4,0	3,9	-0,4	-0,2	-8,05	-3,75
5	Інші оборотні активи	175,2	29,9	43,9	-145,3	14,0	-82,96	46,90
6	Разом оборотні активи	6679,0	7935,5	9558,8	1256,6	1623,3	18,81	20,46
7	Кредиторська заборгованість	596,3	506,1	522,4	-90,3	16,4	-15,13	3,23
8	Виручка від реалізації	2166,7	3134,9	1650,0	968,2	-1484,9	44,69	-47,37

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Протягом досліджуваного періоду запаси підприємства залишалися стабільними, що свідчить про відсутність змін у їх обсягах. Дебіторська заборгованість зросла значними темпами: на 21,68% у 2022 році та на 20,38% у

2023 році, що може вказувати на збільшення обсягів продажу або на труднощі зі стягненням боргів. Грошові кошти та їх еквіваленти різко знизилися у 2022 році на 89,81%, і на 18,18% у 2023 році, що може свідчити про проблеми з ліквідністю.

Витрати майбутніх періодів демонструють незначне зниження, що може вказувати на скорочення запланованих витрат. Інші оборотні активи зазнали значних коливань: знизилися на 82,96% у 2022 році, але зросли на 46,90% у 2023 році. Загальні оборотні активи зросли на 18,81% у 2022 році та на 20,46% у 2023 році, що свідчить про розширення оборотного капіталу. Кредиторська заборгованість знизилася у 2022 році на 15,13%, але незначно зросла на 3,23% у 2023 році. Виручка від реалізації збільшилася на 44,69% у 2022 році, але суттєво впала на 47,37% у 2023 році, що вказує на значні коливання в обсягах продажу.

Підсумовуючий даний підрозділ можна зробити висновок, що спостерігається збільшення загальної суми активів, а саме зростання загальних активів підприємства в 2022 та 2023 роках, що свідчить про збільшення ресурсів, які дозволяють підприємству розширювати свою діяльність, а також стабільно високий рівень оборотних активів, що свідчить про те, що підприємство має достатньо коштів для здійснення поточної операційної діяльності. Але головним недоліком є високий рівень дебіторської заборгованості, що пов'язаний з несплатою за орендні послуги, це призводить до проблем з ліквідністю.

1.2 Оцінка показників ефективності діяльності ТОВ «Технології харчування»

Одним із наступних кроків економічного аналізу підприємства є вивчення структури та ефективності використання основних фондів та оборотних активів підприємства. У ході цього процесу особлива увага приділяється стану основних фондів з точки зору їх продуктивності, економічної ефективності, а також фізичного та морального зносу основних засобів. Для аналізу основних фондів ТОВ «Технології харчування».

Одним із ключових показників ефективності використання основних

засобів виробництва, на думку А. В. Шегди, є фондovіддача. Оцінка фондovіддачі має враховувати матеріаломісткість виробництва, оскільки цей фактор може суттєво впливати на результат компанії. Показник фондovіддачі корисний при аналізі динаміки використання основних засобів. Одним із наступних кроків економічного аналізу підприємства є вивчення структури та ефективності використання основних фондів та оборотних активів підприємства. У ході цього процесу особлива увага приділяється стану основних фондів з точки зору їх продуктивності, економічної ефективності, а також фізичного та морального зносу основних засобів.

Тож, щоб детально проаналізувати ефективність використання основних виробничих фондів, ми розрахуємо низку показників, які відображають, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси у виробництві. До цих показників належать фондovіддача, фондovісткість, коефіцієнт зносу ОЗ, коефіцієнт придатності ОЗ, коефіцієнт надходження ОЗ, коефіцієнт вибуття ОЗ, а також строк відновлення ОЗ.

Результати аналізу основних фондів підсумовані в Таблиці 2.8 і складені на основі Таблиці 2.6.

Фондовіддача на 2022 рік зросла з 0,44 у 2021 році до 0,77, що є зростанням на 0,33 (74,01%). Однак у 2023 році вона знизилася до 0,70, що означає падіння на 0,07 (-9,17%). Це вказує на покращення використання основних фондів у 2022 році, але деякий спад у 2023 році.

Фондомісткість у 2022 році знизилася з 2,27 у 2021 році до 1,31, що відображає зниженням на 0,97 (-42,53%). У 2023 році вона зросла до 1,44, що є збільшенням на 0,13 (10,09%). Така динаміка вказує на ефективніше використання основних засобів у 2022 році, але зниження в 2023 році через, по-перше, постійний знос основних засобів, а також зменшення з кожним роком собівартості реалізованої продукції.

Коефіцієнт зносу ОЗ на 2022 рік зріс з 0,61 у 2021 році до 0,73, що є зростанням на 0,12 (19,40%). У 2023 році даний коефіцієнт підвищився до 0,84, що вказує на зростання на 0,11 (15,50%). Це є результатом зростання ступеню

зносу основних засобів, що вимагає оновлення основних засобів.

Таблиця 2.8 – Аналіз основних фондів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№	Показник	Формула розрахунку	Роки			Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
			2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	Фондовіддача	Собівартість реалізованої продукції/ Залишкова вартість ОФ	0,44	0,77	0,70	0,33	-0,07	74,01	-9,17
2	Фондомісткість	Залишкова вартість ОЗ/Собівартість реалізованої продукції	2,27	1,31	1,44	-0,97	0,13	-42,53	10,09
3	Коефіцієнт зносу ОЗ	Залишкова вартість ОЗ/Первісна вартість	0,61	0,73	0,84	0,12	0,11	19,40	15,50
4	Коефіцієнт придатності ОЗ	1 - Коефіцієнт зносу	0,39	0,27	0,16	-0,12	-0,11	-30,05	-41,00
5	Коефіцієнт надходження ОЗ	Вартість ОЗ, що поступили за рік / Первісна вартість ОЗ на кінець року	0,26	0,17	0,10	-0,09	-0,07	-35,17	-38,75
6	Коефіцієнт вибуття ОЗ	Вартість ОЗ, що вибули за рік / Первісна вартість ОЗ на початок року ОЗ	0,26	0,12	0,10	-0,14	-0,02	-54,20	-14,10
7	Строк відновлення ОЗ	ОЗ на початок року/вартість ОЗ, що надійшли	3,83	5,56	9,61	1,73	4,05	45,20	72,87

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Коефіцієнт придатності ОЗ є оберненим до коефіцієнта зносу, тож у 2022 році він знизився з 0,39 у 2021 році до 0,27, що є зниженням на 0,12 (-30,05%). У 2023 році він впав до 0,16, що вказує на зменшення на 0,11 (-41,00%). Це говорить про постійне підвищення рівня зносу.

Строк відновлення ОЗ на 2022 рік збільшився з 3,83 у 2021 році до 5,56, що

є зростанням на 1,73 (45,20%). У 2023 році строк зрід до 9,61, що є збільшенням на 4,05 (72,87%).

Для розуміння ефективності фінансової діяльності підприємства, слід детально проаналізувати показники обігу оборотних коштів. Ці показники допоможуть оцінити, наскільки ефективно компанія використовує свої ресурси, забезпечує ліквідність та швидкість обігу капіталу в рамках своєї діяльності.

Результати аналізу оборотних коштів підсумовані в таблиці 2.8 і складені на основі таблиці 2.7.

Таблиця 2.9 – Аналіз оборотних коштів фондів ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№	Коефіцієнт, рекомендовані значення	Формула обчислення	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення	
			2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	Коефіцієнт обороту оборотних активів	Виручка від реалізації/ оборотні активи	0,32	0,40	0,17	0,07	-0,22	21,78	-56,30
2	Оборотність оборотних активів, дні	360 / к-т оборотності оборотних активів	1109,7 2	911,2 8	2085,5 5	-198,4 3	1174,26	-17,88	128,8 6
3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації/ дебіторська заборгованість	0,33	0,40	0,17	0,06	-0,22	18,91	-56,28
4	Оборотність дебіторської заборгованості, дні	360 / к-т оборотності дебіторської заборгованості	1078,3 3	906,8 7	2074,1 7	-171,4 6	1167,29	-15,90	128,7 2
5	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Виручка від реалізації/ кредиторська заборгованість	3,63	6,19	3,16	2,56	-3,04	70,49	-49,01
6	Оборотність кредиторської заборгованості, дні	360 / к-т оборотності кредиторської заборгованості	99,08	58,11	113,98	-40,96	55,87	-41,35	96,13

Закінчення таблиці 2.9

7	Коефіцієнт обороту запасів	Виручка від реалізації/ запаси	541,68	783,7 3	412,50	242,0 5	-371,23	44,69	- 47,37
8	Оборотність запасів, дні	360 / к-т оборотності запасів	0,66	0,46	0,87	-0,21	0,41	-30,88	89,99

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства

[Додаток А,Б,В]

Проаналізуємо фінансовий стану підприємства та визначимо його фінансову стійкість шляхом аналізу показників таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Показники фінансового стану ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№	Показник, рекомендовані значення	Формула розрахунку	Роки			Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
			2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	Коефіцієнт фінанс. незалежн. (автономії), Кфін.нез > 0,5	Власний капітал/ Підсумок балансу	0,02	0,01	0,01	-0,01	0,00	-56,09	46,91
2	Коефіцієнт маневрен. власного капіталу, Кманевр > 0,4	Вл. оборотні активи – поточні зобов'яз. / Власний капітал	28,5	78,4	62,0	49,91	-16,38	-46,10	61,94
3	Коефіцієнт фінанс. (фінанс. стабільн.) Кфін.стаб = 1	Власний капітал/ Довгострокові зобов'яз. + Поточні зобов'яз. +Зобов'язання по необорот. акт.	0,02	0,01	0,01	-0,01	0,00	-54,77	47,68
4	Коефіцієнт фінансової стійкості Кфін.стійк 0,7-0,9	Баланс активів/ власний капітал	48,28	109,96	74,78	61,67	-35,18	127,73	-31,99
5	Коефіцієнт фінансового левериджу Кфін.лев. <0,25	Довгострокові зобов'язання і забезпечення/ Власний капітал	0,17	0,43	0,29	0,26	-0,15	151,99	-33,76

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

Коефіцієнт фінансової незалежності або ж автономії, який показує відношення власного капіталу до підсумку балансу, залишається стабільно низьким, перебуваючи на рівні 0,02 у 2021 році, 0,01 у 2022 році і 0,01 у 2023 році. Це свідчить про те, що компанія має низький рівень власного капіталу порівняно з загальними активами, а також даний показник в рази менший за нормований показник. Коефіцієнт маневреності власного капіталу, що відображає частку власних оборотних активів у загальному власному капіталі, мав значні зміни протягом аналізованого періоду. У 2021 році він становив 28,50, у 2022 році зріс до 78,41, що є збільшенням на 49,91. У 2023 році цей показник знизився до 62,03, що означає падіння на 16,38. Така динаміка свідчить про те, що компанія має значні коливання в частці власних оборотних активів, та в рази вищий за нормований показник.

Коефіцієнт фінансування або ж фінансової стабільності, який розраховується як відношення власного капіталу до загальної суми зобов'язань, залишається на низькому рівні, аналогічному коефіцієнту автономії, з 0,02 у 2021 році, до 0,01 у 2022 та 2023 роках. Це говорить про те, що компанія має високий рівень зовнішніх зобов'язань відносно власного капіталу, а також проаналізовані дані показують, що даний коефіцієнт у рази менший за нормований. Коефіцієнт фінансової стійкості, що відображає відношення загальних активів до власного капіталу, демонструє зростання з 48,28 у 2021 році до 109,96 у 2022 році, а потім зниження до 74,78 у 2023 році. Цей показник підкреслює високий рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування та в рази перевищує нормований показник.

Нарешті, коефіцієнт фінансового левериджу, який вказує на частку довгострокових зобов'язань у власному капіталі, збільшився з 0,17 у 2021 році до 0,43 у 2022 році, а потім знизився до 0,29 у 2023 році. Це може свідчити про зростання ризику фінансування, також можна побачити, що даний показник єдиний був у рамках норми у 2021 році, коли ще не було повномасштабного

вторгнення, надалі цей показник відійшов від нормативного значення, але з 2023 року він починає стабілізуватись та доходити до нормативних значень.

Щоб оцінити платоспроможність компанії в короткостроковому періоді, необхідно розглянути показники ліквідності, які зазначені у Таблиці 2.11.

Коефіцієнт проміжної або ж швидкої ліквідності у 2021 році становив 0,58, що відповідає рекомендованому діапазону від 0,5 до 1, свідчаючи про здатність компанії покривати свої короткострокові зобов'язання без використання запасів. У 2022 році цей показник зріс до 0,72, що є збільшенням на 0,14, з відносним відхиленням 24,14%. У 2023 році коефіцієнт продовжив зростати, досягнувши 0,84, з абсолютним відхиленням 0,12. Згідно нормативних значень даний показник тримається на нормованих значеннях протягом усього періоду, адже запасів у підприємства надзвичайно мало.

Таблиця 2.11 – Показники фінансового стану ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

Показник	Формула розрахунку	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022 / 2021	2023/2022
Коефіцієнт швидкої ліквідності Кшл>0,5-1	(Оборотні активи - Запаси)/ Поточні зобов'язання	0,58	0,72	0,84	0,14	0,12	24,1 4	16,67
Коефіцієнт абсолютної ліквідності Кабс=0,2-0,25	(Грошові кошти + Короткостроков і інвестиції) / Поточні зобов'язання	0,00 1	0,00 1	0,00 1	- 0,000 7	0,000 2	- 46,3 9	27,76
Коефіцієнт поточної ліквідності Кпл>0,6	Оборотні активи/поточні зобов'язання	0,98	1,01	1,02	0,03	0,00	3,06	0,99
Співвіднош. кредит. та дебітор. заборгованості і Ссд<1	Кредиторська заборгованість / дебіторська заборгованість	0,07	0,06	0,05	-0,01	-0,01	- 14,6 1	-16,25

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства

[Додаток А,Б,В]

Коефіцієнт абсолютної ліквідності залишається стабільним на рівні 0,001, що значно нижче рекомендованого діапазону 0,2-0,25. Це свідчить про дуже низьку частку грошових коштів та короткострокових інвестицій відносно поточних зобов'язань. Такі низькі показники можуть вказувати на обмежену здатність компанії швидко задовольняти короткострокові фінансові потреби.

У 2021 році коефіцієнт поточної ліквідності становив 0,98, що вже перевищує рекомендований мінімум 0,6, вказуючи на те, що компанія має достатній рівень оборотних активів для покриття поточних зобов'язань. У 2022 році цей показник зріс до 1,01, що означає абсолютне відхилення в 0,03 і відносне відхилення в 3,06%. У 2023 році коефіцієнт збільшився до 1,02, проте це майже не відрізняється від попереднього року. Протягом усього періоду показник показує нормовані значення, що може означати, що зростає здатність компанії покривати свої короткострокові зобов'язання, що є добрим індикатором фінансової стабільності.

Співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості продемонструвало зниження з 0,07 у 2021 році до 0,05 у 2023 році, залишаючись в межах рекомендованого значення (<1). Такі значення можуть вказувати на більший обсяг дебіторської заборгованості відносно кредиторської, що може свідчити про ризики, пов'язані з несвоєчасним погашенням дебіторської заборгованості.

Загалом, аналіз показників фінансового стану ТОВ «Технології харчування» показують, що коефіцієнти проміжної та поточної ліквідності, а також співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованості за 2021-2023 роки показує нормативні показники, проте є застереження щодо коефіцієнта абсолютної ліквідності, адже кількість грошових коштів та короткострокових інвестицій занадто малі задля забезпечення поточної ліквідності підприємства.

Аналіз показники фінансового стану відображений у Таблиці 2.12. Рентабельність або ж збитковість власного капіталу, яка відображає відношення чистого прибутку або збитку до власного капіталу зазнала значних коливань. У 2021 році цей показник становив -23,12%, що свідчило про значну збитковість

підприємства. Однак у 2022 році він різко зріс до 319,91%, що свідчить про покращення прибутковості. У 2023 році рентабельність впала до 32,23%. Такі значні коливання вказують на нестабільність у чистих прибутках компанії.

Таблиця 2.12 – Показники фінансового стану ТОВ «Технології харчування» за 2021-2023 рр.

№	Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення	
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	Виручка від реалізації, тис. грн.	2166,7	3134,9	1650	968,20	-1484,90	44,69	-47,37
2	Чистий прибуток (збиток), тис. грн	-57,20	359,90	53,50	417,10	-306,40	-729,20	-85,13
3	Сукупні витрати на реалізацію тис. грн.	2223,90	2775,00	1584,80	551,10	-1190,20	24,78	-42,89
4	Прибуток до оподаткування, тис. грн	-57,20	359,90	65,20	417,10	-294,70	-729,20	-81,88
5	Собівартість реалізованої продукції, послуг, тис. грн.	2074,50	2673,50	1432,90	599,00	-1240,60	28,87	-46,40
6	Власний капітал	247,40	112,50	166,00	-134,90	53,50	-54,53	47,56
7	Активи	11945,7	12370,4	12413,4	424,7	43,00	3,56	0,35
8	Основні засоби, тис., грн.	4713,90	3491,10	2059,90	-1222,80	-1431,20	-25,94	-41,00
9	Нерозподілений прибуток	297,40	62,50	116,00	-234,90	53,50	-78,98	85,60
10	Рентабельність (збитковість) власного капіталу	-23,12	319,91	32,23	343,03	-287,68	-1483,67	-89,93
11	Чиста рентабельність (збитковість), %	-2,76	13,46	3,73	16,22	-9,73	-588,22	-72,26
12	Чиста рентабельність (збитковість) реалізованої продукції, %	-2,64	11,48	3,24	14,12	-8,24	-534,87	-71,76
13	Рентабельність (збитковість) активів, %	-0,48	0,03	0,004	0,51	-0,02	-707,59	-85,19
14	Рентабельність основних засобів, %	-1,21	10,31	2,60	11,52	-7,71	-949,58	-74,81
15	Рентабельність діяльності, %	-2,57	12,97	4,11	15,54	-8,86	-604,24	-68,28

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства

[Додаток А,Б,В]

Чиста рентабельність або ж збитковість, яка показує відношення чистого прибутку або збитку до валового прибутку, також продемонструвала різку зміну.

У 2021 році цей показник був -2,76%, у 2022 році зріс до 13,46%, а в 2023 році знизився до 3,73%. Дане коливання рентабельності також показує те, що чистий прибуток компанії сильно впливає на чисту рентабельність або ж збитковість підприємства.

Чиста рентабельність реалізованої продукції відображає аналогічну динаміку. У 2021 році показник становив -2,64%, у 2022 році зріс до 11,48%, а в 2023 році знизився до 3,24%. Це знову ж таки підкреслює значні коливання в прибутковості підприємства.

Рентабельність активів демонструє невеликі зміни. У 2021 році цей показник був -0,48%, у 2022 році виріс до 0,03%, а у 2023 році знизився до 0,004%. Рентабельність основних засобів також коливалася: з -1,21% у 2021 році, до 10,31% у 2022 році, а потім зниження до 2,60% у 2023 році. Рентабельність діяльності також показує значні коливання: з -2,57% у 2021 році, до 12,97% у 2022 році, і зниження до 4,11% у 2023 році.

Загалом, дані вказують на значну нестабільність у рентабельності компанії, з різкими змінами між 2021, 2022 і 2023 роками. Така динаміка вказує на нестабільність прибутку ТОВ «Технології харчування» та ризики, пов'язані з фінансовою стійкістю компанії.

Загалом по даному підрозділу можна відокремити лише дві позитивні тенденції, а саме: збільшення фондівіддачі, що свідчить про ефективніше використання основних засобів для отримання прибутку. Однак, в 2023 році даний показник знову впав, а також зменшення фондомісткості, що вказує на те, що при меншому використанні основних засобів собівартість їх реалізації збільшується.

З негативних показників варто відзначити, що спостерігається значне зменшення коефіцієнта придатності ОЗ що знову ж таки свідчить про знос ОЗ їх зносом і в подальшому впливає на рентабельність основних засобів. Низький коефіцієнт надходження ОЗ свідчить про недостатнє оновлення основних засобів. Значне зростання строку відновлення ОЗ, що вказує на те, що

підприємству потрібно більше часу для накопичення коштів для заміни старого обладнання.

Згідно показників рентабельності дані вказують на нестабільність у компанії через різкі зміни протягом досліджуваного періоду, що вказує на нестабільність прибутку компанії та ризики, які пов'язані з фінансовою стійкістю компанії.

2.4 Кореляційно-регресійний аналіз впливу на ефективність діяльності ТОВ «Технології харчування»

Задля того, щоб розпланувати економічний розвиток підприємства використовують кореляційно-регресійний аналіз, який є методом дослідження форм зв'язку, встановлених кількісними співвідношеннями між випадковими величинами процесу.

За О.С Ляшенко кореляційно-регресійний аналіз є класичним методом стохастичного моделювання і кількісної оцінки взаємозалежностей між статистичними ознаками, що характеризують окремі суспільно-економічні явища та процеси економічної діяльності.

Кореляційний аналіз – це кількісний метод, який дозволяє виявити залежність між декількома випадковими величинами, а його параметри використовуються для цілеспрямованого регулювання рівнів результативних ознак.

Регресійний аналіз – це кількісний метод визначення виду математичної функції в причинно-наслідковій залежності між змінними величинами [26].

Нехай зв'язок між результативною і факторними ознаками описується лінійним рівнянням регресії:

$$y = a_0 + a_1x_1 + a_2x_2 + a_3x_3, \quad (2.1)$$

де y – Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.),

x_1 – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.),

x_2 – інші операційні витрати (тис. грн.),
 x_3 – амортизація (тис. грн.),
 a_0 – вільний член рівняння регресії,
 a_i – коефіцієнти рівняння регресії, які характеризують кількісний вплив на результуючий показник зміни величини відповідного факторного показника на одиницю його виміру ($i = \overline{1,4}$).

Вхідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу представлено у Таблиці 2.13.

Таблиця 2.13 – Основні фінансові показники діяльності підприємства за 2021 – 2023 рр.

Показник	Рік					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	2422,4	3234,2	1 666,7	2 166,7	3 134,9	1 650,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів робіт, послуг), тис. грн	2213,8	2929,9	2 060,4	2 074,5	2 673,5	1 432,9
Інші операційні витрати, тис. грн	129,2	692	159,7	149,4	101,5	151,9
Амортизація ОЗ, тис. грн	1797,1	1206,8	1950,5	2032,8	1929,1	1431,2

Джерело: складено автором на основі бухгалтерської звітності підприємства [Додаток А,Б,В]

З метою виявлення основних факторів, що впливають на чистий прибуток діяльності підприємства, потрібно провести кореляційний аналіз окремих фінансових показників діяльності підприємства.

Таблиця 2.14 – Результати кореляційного аналізу прибутковості підприємства

Показник	Чистий дохід	Собівартість реалізованої продукції	Інші операційні витрати	Амортизація ОЗ
Чистий дохід	1			
Собівартість реалізованої продукції	0,920364971	1		
Інші операційні витрати	0,532473936	0,595905599	1	
Амортизація ОЗ	-0,26024241	-0,144382717	-0,773914317	1

Джерело: розраховано автором на основі кореляційного аналізу

Оцінка тісноти зв'язку між досліджуваними ознаками здійснюється із використанням шкали Чеддока.

Таблиця 2.16 – Характеристика тісноти зв'язку чистого доходу із факторними ознаками

Показник	Собівартість реалізованої продукції	Інші операційні витрати	Амортизація ОЗ
Чистий дохід	Дуже тісний	Помітний	Практично відсутній

Джерело: складено автором на основі кореляційного аналізу

За результатами кореляційного аналізу можна зробити висновок (Таблиця 2.16), що між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції дуже тісний зв'язок, між чистим доходом та іншими операційними витратами помітний зв'язок та між чистим доходом та амортизацією ОЗ – практично відсутній зв'язок.

Результати кореляційного аналізу свідчать про те, що мультиколінеарність наявна ($r_{ij} \neq 0, i \neq j$), але помірна ($r_{ij} \neq r_{yxi\max}, i \neq j$).

Для встановлення форми зв'язку між досліджуваними ознаками потрібно провести регресійний аналіз. Для його проведення використано MS Excel (надбудова «Аналіз даних/Регресія»).

Таблиця 2.17 – Регресійна статистика

Показник	Значення
Множинний R	0,965620778
R-квадрат	0,932423487
Нормований R-квадрат	0,831058717
стандартна помилка	284,0842974

Джерело: розраховано автором на основі регресійного аналізу

Скорегований коефіцієнт детермінації $R^2 \approx 0,9324$, тобто зміна результативної ознаки на 93,24 % спричинена зміною факторних.

Таблиця 2.18 – Результати дисперсійного аналізу

Показник	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	3	2227111,079	742370,3596	9,199	0,099633
Залишок	2	161407,7761	80703,88803		
Всього	5	2388518,855			

Джерело: розраховано автором на основі регресійного аналізу

Результати дисперсійного аналізу вказують на надійність отриманої моделі за критерієм Фішера $f^* = 9,199 > f_{\text{табл}} = 0,099633$, де $f_{\text{табл}} = F(1 - 0,95; m; n - m - 1)$, тобто рівняння регресії (його коефіцієнти) значиме (на 95%), вплив випадкових факторів відсутній.

За результатами регресійного аналізу, оскільки для усіх показників Р-значення менше 0,5, то коефіцієнти можна вважати ненульовими, отже, факторні ознаки впливають на результативну.

Таблиця 2.19 – Результати регресійного аналізу

Показник	Стандартна помилка	t-статистика	Р-значення	Нижнє 95%	Верхнє 95%
Чистий дохід	1235,723536	1,098759693	0,3864715	- 3959,126032	6674,652
Собівартість реалізованої продукції	0,385626436	4,183684814	0,0526601	- 0,045877173	3,272556
Інші операційні витрати	1,392011666	-1,42681863	0,2897629	- 7,975490974	4,003195
Амортизація ОЗ	0,775120234	- 1,585674833	0,2536959	- 4,564161839	2,105985

Джерело: розраховано автором на основі регресійного аналізу

Оцінка статистичної значимості параметрів регресії здійснюється за допомогою t-критерія, при значеннях t-статистики, які менші $t_{\text{табл}}(0,95; n - m - 1) = 0,078$, природа формування параметрів a_i є випадковою, інакше, слід визнати статистичну значимість параметра. Отже, природа параметра a_1 (пов'язаний із ознакою собівартість реалізованої продукції) випадкова, інший параметр a_2 - статистично значимий.

Надійні інтервали для параметрів лінії регресії:

$$-0,04 \leq a_1^* \leq 3,3;$$

$$-7,97 \leq a_2^* \leq 4,0;$$

$$-4,6 \leq a_3^* \leq 2,1;$$

Рівняння множинної регресії має вигляд:

$$\hat{y} = 1357,8 + 1,6\hat{x}_1 - 1,99\hat{x}_2 - 1,2\hat{x}_3. \quad (2.2)$$

Отже, якщо собівартість реалізованої продукції зросте на одиницю, то чистий дохід збільшиться на 1,6 од.; при збільшенні інших операційних витрат

на одиницю, чистий дохід зменшиться на 1,19 од., при збільшенні амортизації ОЗ на одиницю, чистий дохід зменшиться на 1,2 од.

Для аналізу впливу зміни питомої ваги факторної ознаки на результуючу у припущенні, що вплив інших факторних ознак відсутній потрібно визначити коефіцієнти еластичності:

$$\varepsilon_i = a_i \frac{\bar{x}_i}{\bar{y}}; i = \overline{1,3}. \quad (2.3)$$

Тоді $\varepsilon_1 = 1,5$; $\varepsilon_2 = -0,19$.; $\varepsilon_3 = -0,89$

Отже, якщо собівартість реалізованої продукції зросте на 1 %, то чистий дохід збільшиться на 1,5%; якщо інші операційні витрати зростуть на 1 %, то чистий дохід зменшиться на 0,19%, якщо амортизація ОЗ зросте на 1 %, то чистий дохід зменшиться на 0,89%.

Таким чином, з кореляційно-регресійного аналізу можна зробити висновок, що існує прямий зв'язок між чистим доходом та собівартістю реалізованої продукції та іншими операційними витратами. Тож, чим вищий чистий дохід, тим вищим буде показник собівартості реалізованої продукції, через збільшення кількості засобів, що орендується, збільшиться їх амортизація через використання. Внаслідок збільшення операційних витрат, тобто витрат на перевозку тощо, зменшиться чистий дохід компанії, а при збільшенні амортизації, чистий дохід, як зазначалось також буде падати. Таким чином, зменшення амортизації веде до збільшення чистого доходу

Висновки до розділу 2

Підсумовуючий даний розділ можна зробити висновок, що спостерігається збільшення загальної суми активів, а саме зростання загальних активів підприємства в 2022 та 2023 роках, що свідчить про збільшення ресурсів, які дозволяють підприємству розширювати свою діяльність, а також стабільно високий рівень оборотних активів, що свідчить про те, що підприємство має достатньо коштів для здійснення поточної операційної діяльності.

Але головним недоліком є високий рівень дебіторської заборгованості, що

пов'язаний з несплатою за орендні послуги, це призводить до проблем з ліквідністю.

Щодо ефективності, можна відокремити лише дві позитивні тенденції, а саме: збільшення фондівдачі, що свідчить про ефективніше використання основних засобів для отримання прибутку. Однак, в 2023 році даний показник знову впав, а також зменшення фондомісткості, що вказує на те, що при меншому використанні основних засобів собівартість їх реалізації збільшується.

З негативних показників варто відзначити, що спостерігається значне зменшення коефіцієнта придатності ОЗ, що знову ж таки свідчить про знос ОЗ їх зносом і в подальшому впливає на рентабельність основних засобів. Значне зростання строку відновлення ОЗ, що вказує на те, що підприємству потрібно більше часу для накопичення коштів для заміни старого обладнання.

Згідно показників рентабельності дані вказують на нестабільність у компанії через різкі зміни протягом досліджуваного періоду, що вказує на нестабільність прибутку компанії та ризики, які пов'язані з фінансовою стійкістю компанії.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРЕНДНИХ ПОСЛУГ ТОВ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ»

1.1 Напрями зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування»

Для покращення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування» можна запропонувати наступні напрями:

1. *Зменшення амортизаційних витрат на основні засоби.* Через те, що основні засоби є головним активом підприємства, тому слід переглянути амортизацію основних засобів. Використання економніших або ж більш довгострокових основних засобів допоможе зменшити амортизаційні витрати, що позитивно вплине на витратну частину фінансової звітності компанії. Окрім цього можна інвестувати в регулярне технічне обслуговування та модернізацію основних засобів для подовження їхнього терміну служби та зменшення амортизаційних витрат. Щодо ефективності орендних послуг даний напрям дозволить знизити загальні витрати компанії, що підвищить її прибутковість, а значить і діяльності, як і орендних послуг, в цілому.

2. *Управління дебіторською заборгованістю.* Співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості показує, що компанія має високу дебіторську заборгованість, що є доволі ризиковим становищем, тож варто розглянути можливість впровадження ефективної політики стягнення заборгованості, скорочення термінів оплати, або ж застосування систем знижок за швидку оплату або штрафів за прострочення. Щодо ефективності, то управління заборгованістю забезпечить стабільний грошовий потік, що дозволить своєчасно інвестувати в покращення орендних послуг, зменшить ризики недостачі грошових активів, а також підвищить фінансову стабільність компанії та її здатність надавати якісні послуги.

3. *Диверсифікація джерел доходу.* Через коливання рентабельності ТОВ «Технології харчування», логічним висновком вважається залежність від

вужького спектру послуг, а також розгляд можливість диверсифікації діяльності, пропонуючи додаткові послуги. Повертаючись до ефективності, даний напрям дозволить збільшити попит на орендні послуги на ринку, а також забезпечить стабільний потік доходів. Розширення спектру послуг може привабити нових клієнтів та збільшити загальний дохід компанії.

4. *Покращення рентабельності.* Постійну нестабільність у рентабельності викликана низьким рівнем доходів та високими витратами, саме через це варто переглянути ціноутворення, а також провести аналіз витрат, щоб виявити та усунути неефективності. Варто інвестувати в основні засоби, які будуть підвищувати прибутковість орендної діяльності. Цей напрям дозволить компанії отримувати більше прибутку від орендної діяльності, що може бути реінвестовано у покращення якості послуг, а також це сприятиме зміцненню ринкових позицій компанії та її здатності залучати нових клієнтів, що у свою чергу збільшить її прибуток.

Аналізуючи вищенаведені напрями підвищення ефективності ТОВ «Технології харчування» можна зробити висновок, що для покращення ефективності орендних послуг компанії найбільший вплив матимуть дві основні рекомендації: зменшення амортизаційних витрат на основні засоби, , а також управління дебіторською заборгованістю:

– зменшення амортизаційних витрат дозволить знизити витратну частину, а саме собівартість реалізованої продукції, що займає головну витратну частину підприємства, покращуючи таким чином прибуток підприємства. Оптимізація даної статті витрат допоможе усунути зайві витрати, що позитивно вплине на фінансову стабільність компанії;

– управління дебіторською заборгованістю є критичним аспектом для ТОВ «Технології харчування», оскільки висока дебіторська заборгованість збільшує фінансові ризики. Впровадження ефективної політики стягнення заборгованості та скорочення термінів оплати сприятиме поліпшенню ліквідності компанії. Ці заходи допоможуть у вирішенні питання зменшення амортизаційних витрат, адже саме за рахунок дебіторської заборгованості планується покращення

рентабельності підприємства.

Щодо диверсифікації діяльності для ТОВ «Технології харчування» є неможливою через специфіку роботи підприємства, яке займається забезпеченням ТОВ «Діннерз», ТОВ «Баварський двір» та ТОВ «Діннерз продакшн». Тому основна увага має бути зосереджена на покращенні ефективності управління активами, інвестування в регулярне технічне обслуговування, модернізацію основних засобів, а також покращення рентабельності через зменшення амортизації основних засобів, що спричинить підвищення прибутковості та загальній ефективності діяльності ТОВ «Технології харчування».

1.2 Заходи зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування»

Метою запропонованих мною заходів є підвищення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування» через оновлення основних засобів, зменшення амортизаційних витрат та фінансування нових купівель за рахунок дебіторської заборгованості, а також залишкової вартості основних засобів, що потребують заміни. Успішна реалізація цієї моделі дозволить зменшити собівартість реалізованої продукції, яка у більшості своїй виражається у амортизації основних засобів підприємства, що забезпечить мінімальну рентабельність підприємства, що надає орендні послуги.

Загалом, зменшення амортизаційних витрат досягається через подовження строку служби основних засобів за допомогою регулярного технічного обслуговування та модернізації, планового технічного огляду та ремонту, встановлення систем моніторингу стану техніки для попередження поломок. Але дані методи доволі складно вирахувати, тому наша модель пропонує закупівлю нової більш дешевої альтернативи на найбільш вартісні основні засоби компанії.

Перший захід – це продаж основних засобів, що потребують заміни по залишковій вартості.

Продаж основних засобів, які вже потребують заміни, по залишковій вартості дозволяє отримати додаткові кошти для реінвестування в нове обладнання.

Щодо кроків впровадження цього заходу потрібно було:

1. Провести аудит наявних основних засобів для визначення тих засобів, які потребують заміни.
2. Визначити залишкову вартість основних засобів, що будуть продаватися.
3. Розмістити оголошення про продаж на платформах вторинного ринку.

Другий захід – це погашення дебіторської заборгованості.

Погашення дебіторської заборгованості є важливим заходом для підтримки ліквідності компанії, а написання претензій з вимогою погашення заборгованості дозволяє прискорити отримання коштів.

Щодо кроків впровадження даного заходу потрібно було:

1. Визначити розмір, який потрібний для закупівлі нового обладнання за вирахуванням залишкової вартості старого обладнання.
2. Підготувати претензію до боржника, описуючи необхідність погашення заборгованості для закупівлі нового обладнання.
3. Відстежувати строки виконання та відповідь на претензії.

Третій захід – це закупівля нового обладнання, що буде більш дешевшим, як у первісній вартості, так і в амортизації.

Кроками впровадження даного заходу були:

1. Проведення ринкового аналізу для визначення доступних альтернатив, які відповідають критеріям вартості та характеристики обладнання.
2. Оцінка різних постачальників та проведення переговорів щодо умов закупівлі.
3. Проведення порівняльного аналізу витрат на старе та нове обладнання, враховуючи первісну вартість та амортизацію.
4. Організування процесу закупівлі, включаючи укладання договорів та

забезпечення своєчасної доставки.

За допомогою даних заходів будуть зменшені амортизаційні витрати, що дозволить знизити собівартість реалізованої продукції у фінансовій звітності компанії, а в результаті підвищити ефективність діяльності ТОВ «Технології харчування».

Реалізація запропонованої моделі дозволить підвищити рентабельність ТОВ «Технології харчування», а також покращити якість орендних послуг через використання нових та більш ефективних основних засобів, окрім цього дозволить зменшити витрати на амортизацію та технічне обслуговування обладнання, що також позитивно вплине на фінансові показники підприємства. Варто також зазначити, що даний метод покращить ліквідність підприємства за рахунок ефективного управління дебіторською заборгованістю та використання отриманих коштів для фінансування основних засобів.

Таким чином, оновлення основних засобів та зменшення амортизаційних витрат, фінансованих за рахунок дебіторської заборгованості, створить сприятливі умови для розвитку ТОВ «Технології харчування», забезпечуючи його стійкість та ефективність.

1.3 Розрахунок витрат на впровадження заходів зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування»

Згідно аналізу основних засобів ТОВ «Технології харчування» до заміни варті засоби компанії, що зазначені у Таблиці 3.1.

Проаналізуємо знайдені альтернативи основних засобів та обладнання що потребує заміни.

Порівнюючи вакуумний підлоговий пересувний пакувальник з потужністю 40 м³/год на інертному газі та промисловий вакуумний пакувальник НВС-610S/2А, можна зазначити, що обидва пакувальники відрізняється високою продуктивністю завдяки потужності вакуумних насосів, які дозволяє швидко пакувати великі обсяги продукції, а також мають мобільну конструкцію з

колесами, що спрощує переміщення обладнання на виробництві. Різниця між цими пакувальними апаратами залишається лиш у їхній ціні та кількості насосів. У той час як у пакувальника, що знаходиться у компанії один насос який працює з потужністю 40 м³/год, вакуумний пакувальник HVC-610S/2A має два насоси по 20 м³/год [3].

Таблиця 3.1 – Основні засоби, що потребують заміни

Назва	Первісна вартість обладнання
Вакуумний пакувальник, підлоговий пересувний, 40 м ³ /год (інертний газ)	102 200,00
Камера холодильна КХ-018 (3,8*3,2*2,24) СТ-РДО-2	131 627,50
Посудомийна машина купольна з фронтальним завантаження, кошик 700x700 мм, висота завантаження 850мм	136 266,67
Піч комбінована в комплекті: піч конвекційна на 5 рівнів дек 400x600 мм із парозволоженням	199 762,50
Піч кондитерська з формами	130 833,33
Камера для кінцевого вистоювання тістових заготовок з парозволоженням на 2 візки по 18 рівнів	126 187,08
Сковорода електрична, перекидна, 80 л.	113 308,23
Тісторозкатувальна машина Zmatik SF500N	143 088,00
Холодильна вітрина; температурний режим роботи +7/+15°C, 1050 літрів, з 3 полицями	124 996,80
Шафа пароконвекційна електрична на AIR-O-STEAM, конвекція 300С, Пар-130С	120 332,70

Джерело: складено автором на основі переліку основних засобів компанії

Камера холодильна КХ-018 (3,8*3,2*2,24) СТ-РДО-2 та холодильна камера Техма КХ-15.84 мають свої переваги та недоліки, у той час, як КХ-018 має об'єм 27,2 кубічних метри, що значно більше порівняно з Техма КХ-15.84, об'ємом 15,84 кубічних метри, що робить першу більш придатною для великих підприємств харчової промисловості. Обидві камери мають високоякісну ізоляцію та системи автоматичного контролю температури, що забезпечують стабільний температурний режим та енергозбереження. КХ-018, зі своїми більшими розмірами, краще підходить для великих складів, тоді як компактна Техма КХ-15.84 є більш доцільною для невеликих ресторанів. Через неповну завантаженість даної холодильної камери, варто узяти на заміну більш компактну та енергоефективну холодильну камеру [17].

Купольна посудомийна машина з фронтальним завантаженням, кошик 700x700 мм та висотою завантаження 850 мм має більші розміри порівняно з

OZTI OBM 1080D PDRT, яка має розміри кошика 500x500 мм, а висота завантаження становить 445 мм, що значно нижче порівняно з першою моделлю, однак, як і холодильна камера, що зазначалась вище, дана посудомийна машина не використовується на повну потужність, саме через це заміна на більш компактну та дешеву альтернативу більш раціональна, аніж використання великого обладнання [40].

Конвекційна комбінована піч на 5 рівнів дек 400x600 мм із парозволоженням дозволяє одночасно використовувати конвекційний і паровий нагрів, має електронне управління і різні режими роботи, у той час, як Tesnodom FEDL10NEMIDVH2O має 10 рівнів для дек 600x400 мм а також електронну панель керування, таймер, підсвічування, два вентилятори з реверсом, термошуп і регулювання пари із парозволожуванням і використанням конвекційного нагріву, тож моя альтернатива дешевша та більш ефективна у порівнянні з наявною у підприємства, адже має 10 рівнів для дек і більший функціонал [36].

Камера для кінцевого вистоювання тістових заготовок з парозволоженням на 2 візки по 18 рівнів забезпечує ефективний процес вистоювання за допомогою регулювання температури і вологості, у той час, як камера що надана на сайті має можливість вміщення до 8 візків, а отже загальна кількість більша у 4 рази, окрім цього є функція плавного регулювання температури та сталий рівень вологості. Обидві камери призначені для пекарень, булочних і кондитерських цехів, але надана мною камера забезпечує більшу кількість візків за меншу вартість камери [16].

Електричних перекидних сковорідок ESK-80 на 80 л у порівнянні з Abat ESK-90-0,47-70 має менший об'єм, адже запропонована промислова сковорідка має об'єм 90 літрів, що дозволяє обробляти більші об'єми продуктів. Обидві моделі оснащені електричним нагрівом, що забезпечує рівномірне нагрівання. Однак, Abat ESK-90-0,47-70 відзначається наявністю автоматичного перекидання, що спрощує експлуатацію. Конструкція обох моделей виготовлена з нержавіючої сталі, що забезпечує їх довговічність та стійкість до корозії. Обидві моделі є ефективними для використання у великих кухнях, однак

запропонована модель може бути кращим вибором завдяки більшому об'єму та зручності у використанні [44].

Тісторозкатувальна машина Zmatic SF500N характеризується можливістю обробки тіста шириною до 500 мм і товщиною від 0.1 до 35 мм, а також оснащена регульованими валами і конвеєрною системою для рівномірного розкатування тіста, у той час, як BDQ520C EWT INOX має аналогічні функції з можливістю обробки тіста шириною до 500 мм і довжиною валів 510 мм також оснащена конвеєрною системою і регульованими валами для досягнення бажаної товщини тіста. Обидві машини підходять для професійного використання в пекарнях і кондитерських цехах, забезпечуючи високу продуктивність і якість розкатування тіста. Основними відмінностями є педалі у запропонованій моделі для зручнішої експлуатації засобу та нижча ціна [47].

Вітрина наявна у підприємства має температурний режим роботи від +7 до +15 градусів Цельсія, що підходить для зберігання продуктів, які потребують помірного охолодження із загальним об'ємом 1050 літрів, що забезпечує велику місткість для розміщення товарів на трьох полицях, у той час, як запропонована холодильна шафа-вітрина CRYSTALLITE 25 CRYSTAL S.A має загальний також об'єм 1050 літрів, що відповідає критеріям компанії. Але основним недоліком цієї моделі є охолодження від -18 градусів Цельсія до -25 градусів Цельсія, що значно нижче за вітрину наявну на підприємстві [31].

Шафа пароконвекційна електрична AIR-O-STEAM і пароконвекційна піч Unox XEFT10EUELRV мають різні особливості та технічні характеристики. AIR-O-STEAM працює при максимальній температурі 300°C та пароутворення до 130°C, надаючи широкі можливості для приготування різних страв, у той час, як Unox XEFT10EUELRV пропонує температуру від 30°C до 260°C вміщуючи у собі 10 листів розміром 600x400 мм та маючи інтуїтивну панель управління, а також систему самоочищення. Обидві моделі забезпечують ефективність при великих об'ємах виробництва, проте запропонована модель відрізняється компактністю та багатofункціональністю для випічки і приготування широкого асортименту страв [37].

Таблиця 3.2 – Дані для розрахунку амортизації та залишкової вартості основних засобів

Назва	Кількість обладнання	Роки старого обладнання	Роки амортизації
Вакуумний пакувальник	1	3	7
Камера КХ-018	1	3	7
Котломийна машина	1	4	7
Піч комбінована	1	3	7
Піч кондитерська	1	2	7
Камера для вистоювання	1	4	7
Перекидна сковорода	1	2	5
Тісторозкатка	1	3	5
Холодильна вітрина	1	3	7
Шафа пароконвекційна	3	4	7

Джерело: складено автором на основі переліку основних засобів компанії

Термін амортизації техніки для масового виробництва в кулінарії залежить від типу обладнання, його використання та умов експлуатації. В середньому, техніка для масового виробництва в кулінарії амортизується приблизно протягом 5-10 років.

– Великогабаритне обладнання (наприклад, печі, холодильники, міксери): 7-10 років.

– Малі кухонні прилади (наприклад, блендери, мікрохвильові печі): 5-7 років.

– Спеціалізоване обладнання (наприклад, машини для виробництва тіста, кавомашини): 6-8 років.

Проведемо розрахунок вартості та амортизації основних засобів, що на обліку підприємства та запропонованих альтернатив у Таблиці 3.3

Таблиця 3.3 – Вартість та амортизація основних засобів на обліку та запропонованих альтернатив

Назва	Обладнання що потребує заміни, грн				Обладнання, що запропоноване, грн		
	Первісна вартість,	Загальна вартість	Амортизація	Залишкова вартість	Первісна вартість	Загальна вартість	Амортизація
Вакуумний пакувальник	102 200,00	102 200,00	14 600,00	58400,00	75 293,00	75 293,00	10 756,14
Камера КХ-018	131 627,50	131 627,50	18 803,93	75215,71	104 200,00	104 200,00	14 885,71
Котломийна машина	136 266,67	136 266,67	19 466,67	58400,00	100 085,00	100 085,00	14 297,86
Піч комбінована	199 762,50	199 762,50	28 537,50	114150,00	117 905,00	117 905,00	16 843,57
Піч кондитерська	130 833,33	130 833,33	18 690,48	93452,38	99 600,00	99 600,00	14 228,57
Камера для вистоявання	126 187,08	126 187,08	18 026,73	54080,18	86 000,00	86 000,00	12 285,71
Перекидна сковорода	113 308,23	113 308,23	22 661,65	67984,94	101 214,90	101 214,90	20 242,98
Тісторозкатка	143 088,00	143 088,00	28 617,60	57235,2	124 528,64	124 528,64	24 905,73
Холодильна вітрина	124 996,80	124 996,80	17 856,69	71426,74	94 776,00	94 776,00	13 539,43
Шафа пароконвекційна	120 332,70	360 998,10	51 571,16	154713,47	109 587,00	328 761,00	46 965,86
Сума	1328602,81	1569268,21	238832,39	805058,62	1013189,54	1232363,54	188951,57

Джерело: спроектовано автором на основі переліку основних засобів компанії та найдених альтернатив [3, 17, 39, 35, 34, 16, 43, 47, 30, 36]

Проаналізувавши Таблицю 3.3 можна побачити потребу в систематичній заміні обладнання для підтримки надання ефективних орендних послуг, у даній таблиці продемонстровано цикл амортизації кожного елемента обладнання, включаючи первісну вартість, амортизаційні витрати та залишкову вартість старих засобів.

Розрахунок загальної вартості основних засобів визначався, як добуток первісної вартості на кількість обладнання.

Розрахунок амортизації розраховувався, як частка загальної вартості основних засобів на роки амортизації.

Розрахунок залишкової вартості визначався, як різниця загальної вартості на амортизацію помножену на роки обладнання.

Уся залишкова вартість обладнання, що потребує заміни - це сума, за якою буде продаватись обладнання на вторинному ринку.

Після чого буде закуповуватись нове обладнання за рахунок погашення дебіторської заборгованості, а також суми за яку продане обладнання, що потребує заміни.

Таблиця 3.4 – Вартість впровадження заходів ефективності ТОВ «Технології харчування»

Назва	Різниця амортизації	Витрати на купівлю обладнання
Вакуумний пакувальник	3 843,86	-16 893,00
Камера КХ-018	3 918,21	-28 984,29
Котломийна машина	5 168,81	-41 685,00
Піч комбінована	11 693,93	-3 755,00
Піч кондитерська	4 461,90	-6 147,62
Камера для вистоювання	5 741,01	-31 919,82
Перекидна сковорода	2 418,67	-33 229,96
Тісторозкатка	3 711,87	-67 293,44
Холодильна вітрина	4 317,26	-23 349,26
Шафа пароконвекційна	4 605,30	-174 047,53
Сума	49 880,82	-427 304,92

Джерело: спроектовано автором на основі переліку основних засобів компанії та прогнозованих результатів

Витрати на купівлю обладнання розраховувались, як різниця залишкової вартості старого обладнання та загальної вартості нового обладнання.

Розглянувши Таблицю 3.4, можна побачити, що для впровадження заходу нам необхідно погасити дебіторську заборгованість на 427304,92 грн, але при даних затратах ми з кожного року будемо мати амортизацію нижчу на 49880,82 грн.

1.4 Прогнозування тенденцій зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування»

Проведемо прогнозування тенденцій зростання ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування» внаслідок запровадження економічних заходів.

Шляхом введення альтернативних основних засобів за рахунок погашення дебіторської заборгованості на 427304,92 грн, підприємство зменшує амортизацію основних засобів на 49880,82 грн.

Собівартість реалізованої продукції зменшиться на 49,88 тис. грн., а чистий прибуток зросте до 94,4 тис. грн. збільшившись на 176,50% у порівнянні зі звітнім роком.

Вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності ТОВ «Технології харчування» можна відобразити у вигляді таблиці, яка покаже зміни в собівартості продукції та чистому прибутку компанії.

Таблиця 3.5 Вплив запропонованих заходів на фінансових показників ТОВ «Технології харчування»

Показник	Од. виміру	Базисний рік	Після заходу	Відхилення, +/-	
				абсолютне, тис. грн	відносне, %
1. Чистий дохід від реалізації	тис. грн	1 650,0	1 650,0	0,0	0,00
2. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	1 432,9	1 383,0	-49,9	-3,48
3. Інші операційні витрати	тис. грн	151,9	151,9	0,0	0,00
4. Фінансовий результат до оподаткування	тис. грн	65,2	115,1	49,9	76,50
5. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн	53,5	94,4	40,9	76,50
6. Рентабельність орендних послуг (р.4/р.2)*100	%	4,55%	8,32%	3,77%	82,87

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності та прогнозованих результатів

Прогнозовані результати діяльності ТОВ «Технології харчування» та очікувані собівартість реалізації та чистий прибуток підприємства після впровадження запропонованих заходів наведені на рисунку 3.4.

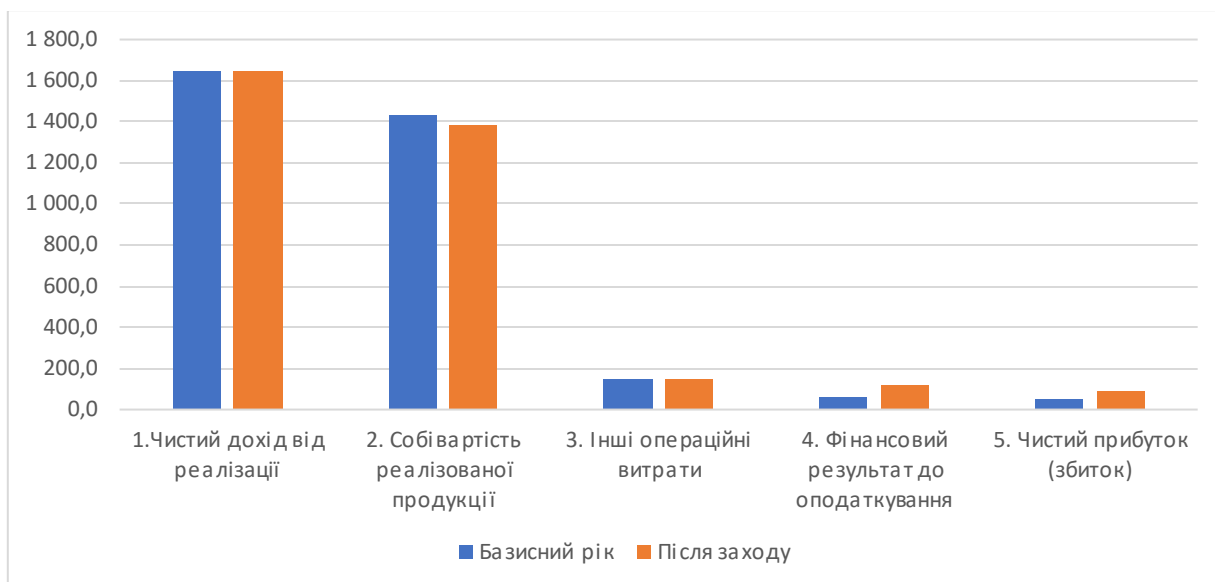

Рисунок 3.1 – Прогнозовані показники діяльності ТОВ «Технології харчування»

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності та прогнозованих результатів

Тож, шляхом введення альтернативних основних засобів за рахунок погашення дебіторської заборгованості на 427304,92 грн, а також продажу старого обладнання по залишковій вартості, підприємство зменшує амортизацію основних засобів на 49880,82 грн в рік.

Собівартість реалізованої продукції зменшиться на 49,88 тис. грн., а чистий прибуток зросте до 94,4 тис. грн. збільшившись на 82,87% у порівнянні зі звітнім роком.

Висновки до розділу 3

Для покращення ефективності орендних послуг компанії найбільший вплив матимуть дві основні рекомендації: зменшення амортизаційних витрат на основні засоби, а також управління дебіторською заборгованістю, що дозволить знизити витратну частину, а саме собівартість реалізованої продукції, що займає головну витратну частину підприємства, покращуючи таким чином прибуток підприємства. Окрім цього управління дебіторською заборгованістю сприятиме поліпшенню ліквідності компанії, що допоможе у вирішенні питання зменшення амортизаційних витрат, адже саме за рахунок дебіторської заборгованості, а також залишкової вартості на основні засоби, що заміняться планується

покращення рентабельності підприємства.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити рентабельність ТОВ «Технології харчування», а також покращити якість орендних послуг через використання нових та більш ефективних основних засобів, окрім цього дозволить зменшити витрати на амортизацію та технічне обслуговування обладнання, що позитивно вплине на фінансові показники підприємства.

Шляхом введення альтернативних основних засобів за рахунок погашення дебіторської заборгованості на 427304,92 грн, а також продажу старого обладнання по залишковій вартості, підприємство зменшує амортизацію основних засобів на 49880,82 грн.

Собівартість реалізованої продукції зменшиться на 49,88 тис. грн., а чистий прибуток зросте до 94,4 тис. грн. збільшившись на 82,87% у порівнянні зі звітнім роком.

ВИСНОВКИ

Таким чином, під час написання роботи була досягнута її основна мета, а саме обґрунтовано економічний напрям підвищення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування», окрім цього вирішені основні завдання, поставлені на початку дослідження.

По-перше, визначено сутність поняття ефективності, економічної ефективності, а також ефекту. У визначенні лексеми «ефективність» взято за основу, декілька визначень, які найбільш широко та повно його описують: співвідношення між досягнутим результатом й витраченими на досягнення цього результату ресурсами, а також оптимізація підприємства, що включає в себе: поняття максимізації результату при мінімальних витратах, окрім цього ефективність може включати в себе правильну постановку цілей, на якій організація повинна зосередити свою енергію для ефективної виробничо-господарської діяльності. У поняття «ефективність господарської діяльності» найголовнішим було визначено, що вона полягає в успішному використанні ресурсів для досягнення найкращих можливих результатів, за рахунок кількісних показників, а також взаємодії з соціальними аспектами та індивідуальними прагненнями кожної людини. А також економічна ефективність діяльності підприємства це – співвідношення максимальних результатів діяльності підприємства до мінімальних виробничих витрат. Щодо ефекту, то можна визначити, що він може бути розглянутий як корисний результат управлінської діяльності, перевищення результату над витратами або досягнення певної мети. Важливо також зазначити, що економічний ефект можна виміряти з такими показниками, як: обсяг прибутку (чистий або балансовий), заощадження різних видів ресурсів у натуральному або вартісному вираженні та зниження собівартості (особливо для виробництв, що зазнають збитків).

По-друге, надано загальну характеристику діяльності ТОВ «Технології харчування». З'ясовано, що підприємство створено 3 жовтня 2016 року Пахольчук Наталією Володимирівною та займається наданням в оренду

устаткування товарів, та інших машин з метою отримання прибутку від будь-яких видів комерційної діяльності, які не суперечать законодавству України. Товариство створено для здійснення господарської діяльності у сфері виробничих, торговельних, фінансових, посередницьких та інших операцій, виготовлення та продажу товарів, надання послуг, консультацій та здійснення іншої господарської діяльності.

По-третє, проведено аналіз економічного потенціалу ТОВ «Технології харчування», який демонструє збільшення загальної суми активів, а саме зростання загальних активів підприємства в 2022 та 2023 роках, що свідчить про збільшення ресурсів, які дозволяють підприємству розширювати свою діяльність, а також стабільно високий рівень оборотних активів, що свідчить про те, що підприємство має достатньо коштів для здійснення поточної операційної діяльності.

Але головним недоліком є високий рівень дебіторської заборгованості, що пов'язаний з несплатою за орендні послуги, це призводить до проблем з ліквідністю.

Окрім цього, було здійснено оцінку ефективності діяльності ТОВ «Технології харчування» і встановлено, що можна відокремити лише дві позитивні тенденції, а саме: збільшення фондівіддачі, що свідчить про більш ефективне використання основних засобів для отримання прибутку. Однак, в 2023 році спостерігається скорочення даного показника та зменшення фондомісткості. Отже, при меншому використанні основних засобів собівартість їх реалізації збільшується.

З негативних показників варто відзначити, що спостерігається значне зменшення коефіцієнта придатності ОЗ, що свідчить про знос основних засобів їх зносом і в подальшому впливає на їх рентабельність. Значне зростання строку відновлення основних засобів, що вказує на те, що підприємству потрібно більше часу для накопичення коштів для заміни старого обладнання.

Згідно показників рентабельності дані вказують на нестабільність у компанії через різкі зміни протягом досліджуваного періоду, що вказує на

нестабільність прибутку компанії та ризики, які пов'язані з фінансовою стійкістю компанії.

Було також проведено кореляційно-регресійний аналіз впливу факторів на ефективність діяльності ТОВ «Технології харчування». Виявлено, що на чистий дохід товариства найбільший вплив має собівартість реалізованої продукції.

Запропоновані напрямки підвищення ефективності орендних послуг ТОВ «Технології харчування», зокрема для покращення ефективності орендних послуг компанії найбільший вплив матимуть дві основні рекомендації: зменшення амортизаційних витрат на основні засоби, управління дебіторською заборгованістю дозволяють знизити витратну частину, а саме собівартість реалізованої продукції, покращуючи таким чином прибуток підприємства. Окрім цього управління дебіторською заборгованістю сприятиме поліпшенню ліквідності компанії, що допоможе у вирішенні питання зменшення амортизаційних витрат, адже саме за рахунок дебіторської заборгованості планується покращення рентабельності підприємства.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити рентабельність ТОВ «Технології харчування», а також покращити якість орендних послуг через використання нових та більш ефективних основних засобів, окрім цього дозволить зменшити витрати на амортизацію та технічне обслуговування обладнання, що позитивно вплине на фінансові показники підприємства.

Був проведений розрахунок витрат на заходи підвищення ефективності діяльності ТОВ «Технології харчування», а також наведений спосіб, який знівелює витрати обсягом 427304,92 грн на даний напрям покращення ефективності, який включає в себе введення альтернативних основних засобів за рахунок погашення дебіторської заборгованості, а також продажу старого обладнання по залишковій вартості.

Запропонований напрям підвищення ефективності орендних послуг підтверджує скорочення собівартості реалізованої продукції ТОВ підприємства на 49,88 тис. грн., внаслідок скорочення амортизаційних витрат, а чистий прибуток зросте до 94,4 тис. грн. що на 82,87% більше у порівнянні із 2023 роком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз прибутковості та рентабельності. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. 2020 р. : веб-сайт. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=236550> (дата звернення: 05.02.2024)
2. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, практика, аналіз: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 292 с.
3. Вакуумний промисловий пакувальник HVC-510F/2A Підлоговий апарат вакуумного пакування продуктів HUALIAN : веб-сайти. URL: <https://abctech.com.ua/ua/p1637843135-vakuumnyj-promyshlennyj-urakovschik.html> (дата звернення: 24.05.2024)
4. Горбонос Ф. В., Червено Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О. Економіка підприємств: підруч. Вид. Знання, 2010. 463 с.
5. Діагностика ефективності форм відтворення основних фондів підприємства : веб-сайти. URL: <http://www.ekonomikam.com/ecfins-1257-2.html> (дата звернення: 02.01.2024)
6. Досьє ТОВ «Технології харчування». Види діяльності : веб-сайт. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/40870214/ (дата звернення: 30.05.2024)
7. ДСТУ ISO 9000:2015, IDT. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. (ISO 9000:2015, IDT). [Чинний від 07.04.2016]. Вид. офіц. Київ ДП «УкрНДНЦ»., 2015. 44 с. URL: https://m.tntu.edu.ua/storage/pages/00000651/dstu9000-2015_osnovni_pol.slovnyk.pdf (дата звернення: 03.01.2024)
8. Економіка підприємства / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка : навчальний посібник К.: Ельга – Н, КНТ, 2007. 780 с.
9. Економіка підприємства / за заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. Книга 1. підручник для студ. вищих навч. закладів, К.: ДП «НВЦ «Пріоритети» 2014. 676 с.

10. Економіка підприємства / за заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. Книга 2. підручник для студ. вищих навч. закладів К.: ДП «НВЦ «Пріоритети» 2014. 624 с.
11. Завадський Й. С., Осовська Т. В., Юшкевич О. О. Економічний словник: словник. Київ, КОНДОР. 2006. 356 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIS_SL_2006.pdf (дата звернення: 04.02.2024)
12. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.
13. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Вид. Центр учбової літератури, 2009. 728 с.
14. Іванова О. А., Пеліхов Є. Ф., Сумець О. М. Економіка підприємства: навч. посіб. нар.укр. акад. 2-е вид., випр. Харків: Вид-во НУА, 2017. 312 с.
15. Іляш О. І., Гринкевич С. С. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посіб. Вид. Знання, 2010. 476 с.
16. Камера для вистоювання тіста-хліба : веб-сайт. URL: <https://rastoyka.com.ua/uk/shop/kamera-dlja-rasstojki-testa-hleba-2/> (дата звернення: 22.05.2024)
17. Камера холодильна Техма КХ-15,84 : веб-сайт. URL: <https://www.kiy-v.ua/kamera-holodil-naja-tehma-kh-15-84.html> (дата звернення: 21.05.2024)
18. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент. Вид. журнал Житомир: ЖІТІ, 2001. 440 с.
19. Кожемяченко О. О. Організація виробництва: курс лекцій : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / уклад.: О.О. Кожемяченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 233 с.
20. Костенко Т. Д., Панков В. А., Підгора Є. О., Рижиков В. С. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів К.: Центр навчальної літератури. Львів, 2015. 398 с.

21. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. Вид. Центр навчальної літератури, 2007. 352 с.
22. Кулакова С. Ю. Методологічні аспекти управління оборотними засобами підприємства. *Електронний журнал «Ефективна економіка»* Дніпровський державний аграрно-економічний університет. Вид. ТОВ «ДКС-центр» (№11). 2013.
23. Левченко Ю. Г., Шекмар Н. А. Методичні підходи до визначення ефективності господарської діяльності підприємства. 8 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/5867/1> (дата звернення: 11.02.2024)
24. Літковець Ю. О. Проблеми побудови інтегрального показника ефективності виробництва. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2609> (дата звернення: 18.02.2024)
25. Луценко І. В., Стародубцева О. С., Яковенко С. Л. Виявлення резервів підвищення ефективності діяльності підприємства. Перспективи розвитку сучасної науки. Вид. Київ, «МЦНІД», 2020. URL: <http://ukrdoc.com.ua/text/41036/index-1.html?page=5> (дата звернення: 15.02.2024)
26. Ляшенко О. С. Засоби табличного процесу microsoft excel для прогнозування економічних процесів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15592183808835.pdf> (дата звернення: 13.02.2024)
27. Мала гірнича енциклопедія : у 3 т. / за ред. В. С. Білецький.: Вид. Східний видавничий дім, 2013. Т. 3. 644 с.
28. Мала гірнича енциклопедія, т. 2 / за ред. В. С. Білецький. Донецьк: Донбас, 2007. 652 с.
29. Матвійчук Ю. В., Величко Л. А. Резерви підвищення ефективності діяльності підприємства в конкурентному середовищі. URL: http://www.confcontact.com/2016-ekonomika-i-menedzhment/1_matvijchuk.htm (дата звернення: 13.02.2024)
30. Місйяло О. В., Марченко В. М. Напрями підвищення економічної ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. *Східна Європа:*

економіка, бізнес, планування. 2020. (№25.) URL: http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/25_2020/38.pdf (дата звернення: 18.02.2024)

31. Морозильна бонета 1050 л. CRYSTALLITE 25 CRYSTAL S.A. Греція : веб-сайт. URL: <https://bt.rozetka.com.ua/ua/243310237/p243310237/> (дата звернення: 25.05.2024)

32. Олійник Т. О., Коротунова О. В., Вечерко О. М. Проблеми пошуку резервів підвищення ефективності діяльності підприємства. Запорізький національний технічний університет, м. Запоріжжя, Україна. 2018 р. С. 158-166 URL: <http://eir.zp.edu.ua/bitstream/123456789/5743/1/Oliinyk.pdf> (дата звернення: 18.01.2024)

33. Олійник Т. Г. Економіка підприємств. Миколаїв: Видавничий відділ Миколаївського національного аграрного університету, 2018. 60 с.

34. Пилипенко С. М. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки. *Економіка та управління підприємствами*. 2016 (№10). С. 452-456. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/94.pdf> (дата звернення: 16.03.2024)

35. Піч конвекційна Wiesheu з вистоюванням : веб-сайт. URL: https://pekar.com.ua/ua/p1365731948-pech-konvektionnaya-wiesheu.html?source=merchant_center (дата звернення: 23.05.2024)

36. Піч пароконвекційна Tecnodom FEDL10NEMIDVH2O : веб-сайт. URL: https://perun-group.com/catalog/pich-parokonveksiyna-tecnodom-fedl10nemidvh2o/?cid|20436388970|gid|157422095892|kwid|pla-2015426312299&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwgJyyBhCGARIsAK8LVLPoSIG6E_AmpeW0-mhu366OXkjOb-fyckCcmRTyl_WYеCGA8LSdt0oaAkYQEALw_wcB (дата звернення: 26.05.2024)

37. Піч пароконвекційна Unox XEFT10EUELRV : веб-сайт. URL: <https://foodmega.com.ua/pech-parokonvektionnaya-unox-xeft10euelrv-bn/> (дата звернення: 20.05.2024)

38. Показники ефективності використання основних фондів. URL: https://pidruchniki.com/10310208/ekonomika/pokazniki_efektivnosti_vikoristannya_osnovnih_fondiv (дата звернення: 29.01.2024)
39. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. Вид. 3, перероблене та доповнене: підручник. Київ: КНЕУ, 2006. 435 с.
40. Посудомийна машина купольна OZTI OBM 1080D PDRT: веб-сайт. URL: https://rest-service.com/products/posudomoechnaya-mashina-kupolnaya-ozti-obm-1080d-pdt?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwgJyyBhCGARIsAK8LVLNc94eNmm5iAAatu6kFU2IHWNbSp7caC1-OixRLDCQlrS4D2EUC8OCgaAsKSEALw_wcB (дата звернення: 21.05.2024)
41. Приб К.А., Патика Н.І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Вид. «Центр учбової літератури», 2016. 432 с.
42. Про затвердження Положення про порядок розробки та обґрунтування кондицій на мінеральну сировину для підрахунку запасів твердих корисних копалин у надрах: Наказ від 07.12.2005 №300 Державна комісія по запасах корисних копалин. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/TM028407> (дата звернення: 23.01.2024)
43. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України. Постанова Правління Національного Банку України від 6.09.2007 р. №324. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/PB07007> (дата звернення: 19.01.2024)
44. Промислова сковорода перекидна ECK-90-0,47-70 Abat: веб-сайт. URL: https://gastropartner.com.ua/skovoroda-perekydna-esk-90-047-70-abat/18095/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwgJyyBhCGARIsAK8LVLNr_YgJlqTmj6HMPD5V2Fh14NiiAr1re07hRW7moNE-CyZcmlG1G8YaAgwNEALw_wcB (дата звернення: 26.05.2024)
45. Статут Товариства з Обмеженою Відповідальністю «Технології Харчування». [Чинний від 29.01.2014], 2024. 10 с
46. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства. навч.

пос. Київ: Вид. «Каравела», 2003. 432 с.

47. Тісторозкатка для листового тіста (підлогова) BDQ520C EWT INOX : веб-сайт. URL: <https://proftehnika.com.ua/p/1509121708-testoraskatka-bdq520c-ewt-inox/?o=tG0FgrPrkLQIV31->

IMkrYg==&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwgJyyBhCGARIsAK8LVLMjhpUyEgIK9XAQozCz9U1Ltl1PvSQcg9G1bxLCyMUf0GbuWIjsBKlaAp-0EALw_wcB (дата звернення: 25.05.2024)

48. Тульчинська С. О., Кривда О. В., Кожемяченко О. О. Вимірювання ефективності операційної діяльності підприємства. *Economic synergy*. 2023. Випуск 1. С. 20-31. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-2> (дата звернення: 02.03.2024)

49. Тульчинська С. О., Погребняк А. Ю., Крашевська Т. О. Детермінанти ефективності операційної діяльності підприємства. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. № 26. 2023. С. 90-95. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.287413> (дата звернення: 05.12.2023)

50. Фролова Т. О. Фінансовий аналіз: навч.-метод. пос. для самостійного вивчення і практичних завдань. Вид. Європ. Ун-ту, 2005. 253 с.

51. Ходюк О. О., Шашина М. В. Підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства. *Інтернаука*. 2020. Вип. (№ 8.). URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2020/8/5984> (дата звернення: 03.04.2024)

52. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів екон. спец. Житомир, 2001. 300 с.

53. Череп А. В., Стрілець Є. В. Ефективність як економічна категорія. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1727> (дата звернення: 01.03.2024)

54. Швиданенко Г. О., Васильков В. Г., Гончарова Н. П. та ін. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Г. О. Швиданенко. К.: КНЕУ, 2009. С. 598.

55. Шегда А. В. Менеджмент: навч. посіб. Київ: Вид. «Знання», 2002. 282 с.

56. Шнипко О. В. Нагромадження основного капіталу як фактор

конкурентоспроможності економіки. Економіка України. 2005. (№ 7.) С. 23–35

57. Шубалий О. М., Косінський П. М. Аналіз трудових показників. Електронний посібник. Луцький національний технічний університет. Луцьк 2023 р. URL:

https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%d0%9a%d0%be%d1%81%d1%96%d0%bd%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b8%d0%b9/ (дата звернення: 01.02.2024)

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ"	Дата (рік, місяць, число)	2024 01 01
Територія	Голосіївський р-он	за ЄДРПОУ	40870214
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОТТГ	UA80000000000126643
Вид економічної діяльності	Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.л.у.	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників, осіб	2	за КВЕД	77.39
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон	вулиця Будіндустрії, буд. 8-А, м. КИЇВ, 01013		0504486440

І. Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	1801006
			На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4,4	2,7
Первісна вартість	1001	131,8	131,8
Накопичена амортизація	1002	(127,4)	(129,1)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	19,3	19,3
Основні засоби :	1010	3 491,1	2 059,9
первісна вартість	1011	12 723,6	12 723,6
знос	1012	(9 232,5)	(10 663,7)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	34,8
Інші необоротні активи	1090	34,8	-
Усього за розділом I	1095	3 549,6	2 116,7
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	4,0	4,0
у тому числі готова продукція	1103	4,0	4,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 341,2	8 143,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	795,7	467,3
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 632,5	1 633,3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,4	0,5
Витрати майбутніх періодів	1170	4,0	3,7
Інші оборотні активи	1190	43,0	44,7
Усього за розділом II	1195	8 820,8	10 296,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	12 370,4	12 413,4

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50,0	50,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	62,5	116,0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	112,5	166,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	516,5	493,7
розрахунками з бюджетом	1620	0,9	12,6
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	11,7
розрахунками зі страхування	1625	1,0	1,0
розрахунками з оплати праці	1630	3,8	3,6
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11 687,0	11 688,9
Усього за розділом III	1695	12 209,2	12 199,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	12 370,4	12 413,4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 650,0	3 134,9
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 650,0	3 134,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 432,9)	(2 673,5)
Інші операційні витрати	2180	(151,9)	(101,5)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 584,8)	(2 775,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	65,2	359,9
Податок на прибуток	2300	(11,7)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	53,5	359,9

ЕП Пахольчук

Наталія

Володимирівна

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Пахольчук Наталія Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Не передбачено

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток Б

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу І)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ"	за ЄДРПОУ	2023 01 01
Територія <u>Голосієвський р-он</u>	за КАТОТТГ	40870214
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	UAB00000000000126643
Вид економічної діяльності <u>Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.г.у.</u>	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб <u>2</u>		77.39
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>		
Адреса, телефон <u>вулиця Будіндустрії, буд. 8-А, м. КИЇВ, 01013</u>		0672493335

І.Баланс на **31 грудня 2022** р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
І. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6,0	4,4
Первісна вартість	1001	131,8	131,8
Накопичена амортизація	1002	(125,8)	(127,4)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	140,8	19,3
Основні засоби :	1010	4 713,9	3 491,1
первісна вартість	1011	12 017,3	12 723,6
знос	1012	(7 303,4)	(9 232,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	34,8	34,8
Усього за розділом І	1095	4 895,5	3 549,6
ІІ. Оборотні активи			
Запаси :	1100	4,0	4,0
у тому числі готова продукція	1103	4,0	4,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 240,8	6 341,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1 155,6	795,7
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 628,4	1 632,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,7	0,4
Витрати майбутніх періодів	1170	4,0	4,0
Інші оборотні активи	1190	16,7	43,0
Усього за розділом ІІ	1195	7 050,2	8 820,8
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	11 945,7	12 370,4

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50,0	50,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(297,4)	62,5
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	(247,4)	112,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	484,4	516,5
розрахунками з бюджетом	1620	0,9	0,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1,0	1,0
розрахунками з оплати праці	1630	3,6	3,8
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11 660,7	11 687,0
Усього за розділом III	1695	12 150,6	12 209,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	11 945,7	12 370,4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2022 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 134,9	2 166,7
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	3 134,9	2 166,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 673,5)	(2 074,5)
Інші операційні витрати	2180	(101,5)	(149,5)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2 775,0)	(2 224,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	359,9	(57,3)
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	359,9	(57,3)

Керівник _____ (підпис)
Головний бухгалтер _____ (підпис)

ЕП Пахольчук
Наталія
Володимирівна

Пахольчук Наталія Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Не передбачено

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток В

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ"	за ЄДРПОУ	2022 01 01
Територія <u>Голосіївський р-он</u>	за КАТОТТГ	48870214
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	U481000000000126643
Вид економічної діяльності <u>Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.л.у.</u>	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб <u>2</u>		77.39
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>		
Адреса, телефон <u>вулиця Будіндустрії, буд. 8-А, м. Київ, 01013</u>		0672493335

І.Баланс на **31 грудня 2021** р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	8,0	6,0
Первісна вартість	1001	131,8	131,8
Накопичена амортизація	1002	(123,8)	(125,8)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	19,3	140,8
Основні засоби :	1010	6 786,7	4 713,9
первісна вартість	1011	12 057,3	12 017,3
знос	1012	(5 270,6)	(7 303,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	34,8	34,8
Усього за розділом I	1095	6 848,8	4 895,5
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	4,0	4,0
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 489,6	4 240,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1 465,8	1 155,6
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 999,9	1 628,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10,1	0,7
Витрати майбутніх періодів	1170	4,7	4,0
Інші оборотні активи	1190	333,6	16,7
Усього за розділом II	1195	6 307,7	7 050,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибутті	1200	-	-
Баланс	1300	13 156,5	11 945,7

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паієвий) капітал	1400	50,0	50,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(240,2)	(297,4)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	(190,2)	(247,4)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	698,3	484,4
розрахунками з бюджетом	1620	0,7	0,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,8	1,0
розрахунками з оплати праці	1630	2,9	3,6
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	12 610,4	11 660,7
Усього за розділом III	1695	13 313,1	12 150,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	13 156,5	11 945,7

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2021 _____ р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 166,7	1 666,7
Інші операційні доходи	2120	-	40,4
Інші доходи	2240	-	0,1
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2 166,7	1 707,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 074,5)	(2 060,4)
Інші операційні витрати	2180	(149,4)	(159,7)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2 223,9)	(2 220,1)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(57,2)	(512,9)
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(57,2)	(512,9)

ЕП Пахольчук
Наталія
Володимирівна

Керівник _____

(підпис)

Головний бухгалтер _____

(підпис)

Пахольчук Наталія Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Не передбачено

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад